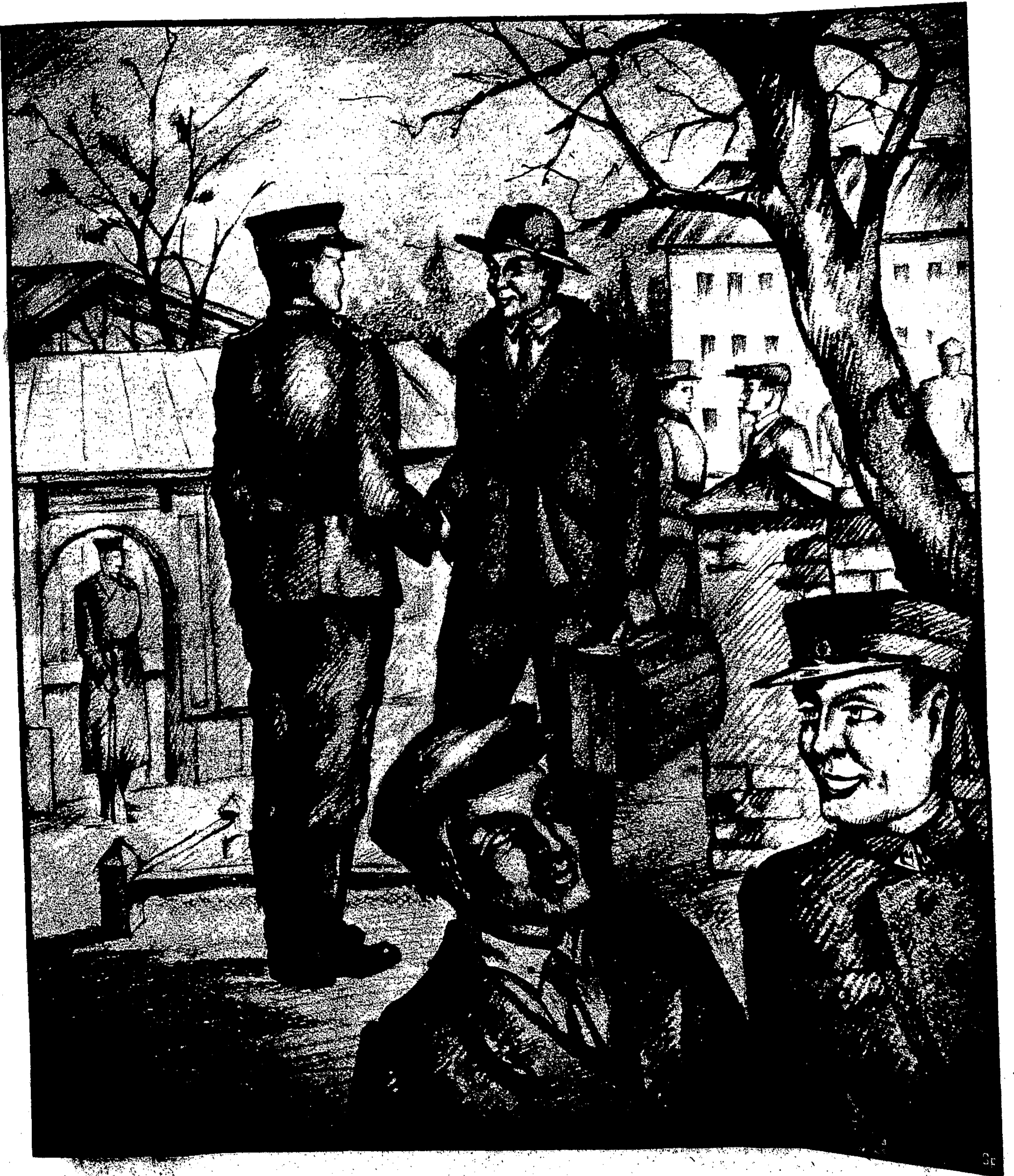

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 19

SVEIKI ATVYKĖ!

I pėst. D. L. K. Gedimino pulko Kapelionui
Kun. V. Balandžiui,
 lūdesio prislėgtam dėl mylimo tėvelio mirties, reiškiam
 giliausios užuojautos liktinių ir jų šeimų vardu
 Liktinių Klūbo Valdyba.

Svarbiausiųjų politinių įvykių apžvalga.

Karo pavojus tarp Rusijos ir Lenkijos.

Per paskutinę savaitę rusų-lenkų santykiai tapo ypatingai įtempti dėl susekto Varšuvoj pasikėsinimo prieš Sovietų Rusijos pasiuntinybę, kuria buvo norėta susprogdinti pragaro mašina.

Ta pragaro mašina, kurioj buvo daug sprogstamos medžiagos, buvo padėta Sovietų atstovybės kamine ir sujungta laidais su lempa, pastatyta gretimame name. Dėl to sprogi- mo galėjo nukentėti visas atstovybės namas, jeigu nebūtų pavykę prieš 50 minučių sprogi- mą susekti.

Visiškai suprantama, kad tas įvykis sukėlė didelį pasipiktinimą Sovietuose, kur žiūrima į jį kaip į mėginimą iššaukti rimtų nesupratimų tarp Sovietų Rusijos ir Lenkijos, kurių santykiai niekuomet nebuvo draugiški.

Jau 1921 metais Sovietų Rusija buvo priversta pasirašyti su Lenkija žinomą Rygos taikos sutartį, pagal kurią iš Rusijos buvo atskirtas didelis žemės plotas, gyvenamas daugiausia gudų, ukrainiečių ir iš dalies rusų.

Sovietų Rusija, pralaimėjusi tada karą su lenkais, bet kuria kaina turėjo tą jai žalingą sutartį pasirašyti, bet rusai, žinoma, nuo šių žemių niekuomet neatsisakys ir, atėjus patogiam laikui, dės visas pastangas, kad tuos kraštus atva- duotų.

Čia Sovietų Rusija mano iškelti ne tik politinį, bet ir tautinį momentą. Mat, Sovietų Rusija dabar jau nebėra, kaip prieš karą, vieninga rusų imperija (valstybė), bet yra Sovietų Respublikų Sąjunga (todėl ji vadinama trumpai SSSR). Į šią sąjungą įeina taip pat gudų sovietų respublika ir Ukrainų sovietų respublika, kurios Sovietų Rusijos ribose naudo- jasi plačiomis teisėmis, ypač kultūros srity.

Ta aplinkybė turi didelės svarbos, nes tai patraukia prie Baltgudijos ir Ukrainų Sovietų respublikų gyvenančius anapus sienos, t. y. Lenkijoje, ukrainiečius (jų yra apie 10 milijonų) ir gudus.

Šie, žinoma, gal ir nemėgsta Sovietų tvarkos ir yra toli nuo komunistų idėjų, bet jau vien dėl tų kultūrinių galimu- mų, kurių jų broliai turi Sovietų Rusijoje, reiškia savo sim- patijos Ukrainų bei Gudų Sovietų respublikoms.

Nes Lenkijoje gudai ir ukrainiečiai gyvena labai sunkio- mis politinėmis bei kultūrinėmis sąlygomis. Lenkai, norėda- mi savo rytų „kresų“ gyventojus kuo greičiau sulenkinti, žinoma, iššaukė gudų ir ukrainiečių pasipiktinimą ir pasi- priešinimą.

Tai lenkai gerai žino ir todėl supranta, kad, kilus ka- rui tarp jų ir rusų „kresų“ gyventojai vargu ar bus jų pusėj.

Bet tam tikri lenkų militariniai sluoksniai, su Pilsuds- kiu priešaky, vis dėlto svajoja apie karą su Sovietų Rusija, kad atimtų iš jos visas Gudų ir Ukrainos žemes ir suteiktų joms plačią autonomiją, tuo panaudodamas prieš Rusiją. Pil- sudskis tuo reikalu net tarėsi su ukrainiečių politikais ir lig šiol susižino su jais.

Sovietų Rusija todėl įtaria, kad tas pasikėsinimas ir yra to politinio Pilsudskio žaislo vaisius. Jeigu pasikėsi- mas būtų įvykęs, tai Sovietų Rusija būtų turėjusi nutraukti santykius su Lenkija ir tada jau karas būtų neišvengiamas.

Bet čia kyla klausimas, ar Lenkijai šiuo laiku apsimoka kariauti su Sovietų Rusija, ar toksai karas būtų jai naudin-

gas. Dėl šio dalyko lenkų spauda neturi vienodos nuomonės. Pilsudskio šalininkai, žinoma, linkę palaikyti karingą nuotai- ką, bet kariauti ir jie nedirštų, nes jie žino, kad pačioj Len- kijoj (jos pakraščiuose) yra keletas desėtkų milijonų gy- ventojų, kurie pereitų priešo pusėn.

Tarp lenkų politikų yra, tačiau, ir tokių, kurie griežtai nusistatę prieš karą su Rusija ir štai dėl kokių sumetimų. Mat, jie sako, kad mėginimas atplėšti nuo Rusijos naujus žemės plotus, kur gyvena ukrainiečiai ir gudai, yra pavojin- gas žaislas, kuris galėtų, nepasisekus Lenkijai, labai blogai baigtis.

Dėl šių samprotavimų lenkai stengiasi nesusipykti da- bar su Sovietų Rusija ir, tur būt, patenkins šioj notoj iš- reikštus reikalavimus dėl galutinio likvidavimo visų Sovie- tų Rusijai nedraugingų organizacijų, veikiančių Lenkijos teritorijoje ir taip pat, kad būtų išstremta iš Lenkijos visa eilė rusų emigrantų vadų ir aštriai nubauti pasikėsinę prieš Sovietų Rusijos pasiuntinį Varšuvoj.

Tai jau yra antras Sovietų Rusijos įspėjimas Lenkijai, kurios teritorijoje jau antrą sykį (pirmą sykį buvo pasikėsi- nimas prieš Sovietų Rusijos pasiuntinį Bogomolovą) mėgi- namą pabloginti santykius tarp Sovietų Rusijos ir Lenkijos.

Numatoma sudaryti Balkanų valstybių sąjungą.

Europos politiniuose sluoksniuose dabar daug kalbama apie projektuojamą (numatomą) greitu laiku sudaryti Bal- kanų valstybių sąjungas.

Tuo tikslu Graikijos sostinėj Atėnuose bus sušaukta visų Balkanų valstybių konferencija, kurioj bus aptartas to- kios sąjungos sudarymo reikalas.

Tačiau, kol kas manoma apsvarstyti grynai ekonomi- kus bei kultūriškus pagrindus tokiai sąjungai sudaryti.

Mat, politiniu atžvilgiu Balkanų sąjungai sudaryti yra nemaža kliūčių ir negreit pavyks jas pašalinti. Visų pirma tokios sąjungos sudarymui labai kliūdo Prancūzijos ir Itali- jos kova dėl įtakos Balkanuose. Didžiajam karui pasibaigus, Prancūzijai pavyko paimti savo politinę globon Rumuniją, Pietuslaviją ir Čekoslovakiją ir iš jų sudaryti vadinamąją mažąją santarvę, kuriai Prancūzija pažadėjo visokios para- mos ir pagalbos tiek karo, tiek politiniu atžvilgiu.

Kitos Balkanų valstybės ir tarp jų Albanija, Bulgarija ir Graikija taip pat pamažu patenka Prancūzijos globon. Ta- čiau, kai Musolini paėmė valdymą Italijoje, prasidėjo iš šios pusės tam tikra akcija prieš prancūzų politiką. Italijai pa- vvyko šiokiu ar tokiu keliu paimti savo globon Albaniją ir tuo būdu suardyti Pietuslavijos viešpatavimą Adrijos jūroj. Dabar Italija ir toliau eina šia politine kryptimi ir stengiasi išmušti Prancūziją iš jos lig šiol stiprios pozicijos Balka- nuose.

Todėl Balkanų valstybių sąjungos sudarymas politiniu atžvilgiu dabar gana sunkus dalykas.

Sukilimas Indijoje didėja.

Paskutinėmis žiniomis, padėtis Indijoje rimtėja. Tai parodo ir anglų spauda, kuri ragina vyriausybę imtis griežtų žygių prieš sukilėlius.

Ypač angļai yra susirūpinę dėl kruvinių susirėmimų svarbiame indų centre Pešavare, kur nukentėjo ir anglų ka- reiviai, ir taip pat dėl indų tautinės tarybos pirmininko Patelo prisidėjimo prie Gahndi.

Šis indų politikos veikėjas išleido atsišaukimą, kuriame ragina indus kovoti su anglais ir padėti Gahndi visais at- žvilgiais. Tuo būdu Anglijai dabar tenka turėti reikalo su tikru tautiniu judėjimu Indijoje, kuris sunku bus vien tik gink- lu numalšinti.

Rusų karo spauda.

Pereitais metais rusų karo spaudoj dalyvavo per 70 tūke- tančių korespondentų. Kariuomenės dalyse buvo apie 6.000 sieninių laikraščių (kuopose) ir 800 pulkų laikraščių. Visų spausdintų raudonarmiečių laikraščių tiražas siekė 300.000 egzempliorių.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Spausdina „Lietuvos žinios“ pagal sutarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“, Tel. per Vyr. Štabą 56 nr.

Laidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švi. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaune.

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XII metai

Kaunas, 1930 — VYTAUTO DIDŽIOJO — m. gegužės m. 8 d.

Nr. 19 (571)

Pilietiška jaunuolio pareiga.

Vos tiktai ištuštėjo kareivinės, palydėjus senesius kareivius, vos tiktai susitvarkė jų šeiminkai, — bematant stipria galinga banga veržiasi jaunieji kareiviai.

Visur jie pulkuoja: pilna kareivinių aikštė, grūdasi kirpykloj, klega, juokauja pirty ir ties savo dalies krautuve, lankosi ir ambulatorijoj.

Štai, jaunuoli, atėjo ir tavo eilė. Žiūri į tą prasidedantį naują savo gyvenimą ir, pasisakyk atvirai, nekraipydamas savo veido, valandėlėmis tau liūdna, lyg ko trūksta, ypač, kai vienas pasilieki su savo gyvenimu.

Tuomet tikrai jauti kažkokį lūžimą, lyg kryžkelėj atsistojęs. Jauti, kad viskas staiga pakitejo.

Ligi šiol gyvenai beveik be rūpesčių, pats sau tepriklausei, niekas nedėjo stiprios griežtos rankos ant tavo kasdieninės laisvės. Bet šit vos tik susilaukei dvidešimt pirmųjų metų — vyriško subrendimo — jau gavai atlikti svarbią ir reikšmingą pilietišką pareigą — esi pašauktas kariuomenėn.

Tiesa, kartais labai tau neramu, visoki abejojimi ir baimė kyla. O gal prie tų visų abejojimų ir baimės yra dar prisidėję ir žmonės, kurie tave ligi kareivinių palydėjo. Gal jie gerokai tave prigąsdino visokiais sunkumais, nežmoniškais varginimais, viršininkų žiaurumu ir t.t.

Nenusimink, jaunuoli, ir drąsiai žvelk ateitin!

Tokie žmonės, kurie tau taip kalbėjo, nėra mūsų galybės bei mūsų visuomenės žmonės. Tai arba senosios kartos liekanos — kurie atsimena dar senąją mūsų priešų kariuomenėse tarnybą, arba apskritai nevalstybiški žmonės. Bematant įsitikinsi, jog tai netiesa. Kareivinės netrukus pakeis tau paliktą namelį, kuopa — šeimyną, o viršininkai bus tavo globėjais.

Be jokių abejojimų gali jais pasitikėti. Tie vyrai verti didelio pasitikėjimo. Jie išmokė ir išauklėjo jau ne vieną jauną kareivį ir ne vieno jų širdį patraukė prie savęs. Pasiklauskit senųjų kareivių bei atsarginių. O jei pradžioj ne viskas taip gerai klosis ir gal to širdingumo nepajusi, — gerai pamastyk, ar nesj ir pats dėl to kaltas. Gal mažai pastangų bei atsidėjimo rodai, gal nedarbštus, nerūpestingas esi.

Kariuomenės darbas pagreitintai varomas: juk taip daug dabar įvairių ginklų, tokios sudėtingos kautynės, o laiko — kareiviui paruošti — nedaug, vos pusantrų metų.

Juk, tur būt, — aiškiai supranti ir tą dalyką, kad čia tave turės parengti ne pramogoms, ne šokiams, bet sunkiai Tėvynės tarnybai, kuri labai dažnai net aukų reikalauja.

Tie žmonės, kurie tave auklės ir mokys, turi teisės iš tavęs reikalauti darbo ir klausumo, nes

Mūsų radištas prie darbo (ryšių bat.).

Kpt. Pr. Gudyno mirties sukaktis.

Pernai gegužės 6 dieną tragingai žuvo kpt. Pr. Gudynas, niekšiška nukautas Lietuvos išdaviko. Dabar, suėjus metams, įvyko iškilmingas jo mirties sukakties paminėjimas. Įgulos bažnyčioj buvo atliktos gedulingos pamaldos, dalyvaujant vyr. štabo, Kauno dalių karininkams, rikiuotės tvarka atvykusių — karo policijos būriui ir Kauno šaulių būriui.

Po pamaldų visi dalyviai ir rikiuotės dalys su 1 gusarų pulko orkestru nuvyko į tą vietą — miesto sode, prieš pat valstybės teatrą, — kur garbingai žuvo kpt. Gudynas, eidamas savo pareigas.

Ta vieta — ant pat tako į valstybės teatrą — nuo pat pradžios buvo aptverta, kad nemindžiotų praeiviai nekaltai pralieto kraujo. Iš pradžios skubiai buvo aptverta medine tvorele, dabar pastatyti cementiniai stulpeliai su geležinėmis grandinėmis ir supiltas gražus kapas. Netrukus toje vietoje bus pastatytas gražus ir tinkamas paminklas.

Kauno įgulos viršininkas, atvykęs į iškilmių vietą, trumpai ir ryškiai priminė šio minėjimo reikšmę. Po to, abipus žuvimo vietos išsirikiavę, kareiviai ir šauliai pagerbė šautuvu, o orkestras sugrojo gedulingą maršą.

Orkestrui grojant, buvo sudėti vainikai su tam tikrais parašais:

Garbingai žuvusiam kapitonui Gudynui — Krašto Apsaugos Ministerija.

Tragingai ir garbingai žuvusiam kapitonui Gudynui — Kauno Įgula.

Žiauriai išplėštam iš mūsų tarpo mylimam Pranui Gudynui — Voldemaras su šeima.

Karo Lakūnui kapitonui Gudynui — Aviacijos kariai.

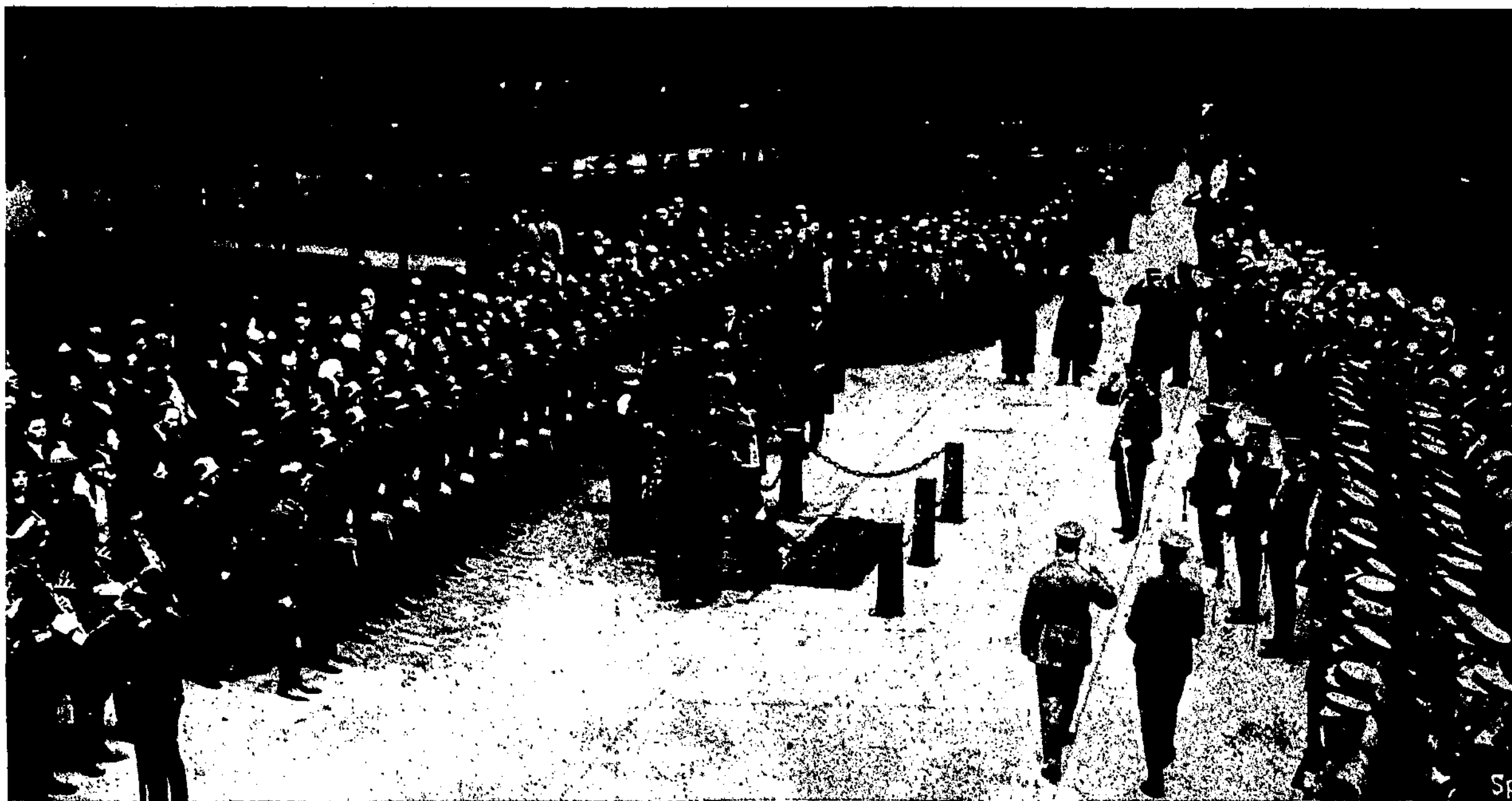
A.†A. Kapitonui Gudynui — „Geležinio Vilko“ sporto organizacija.

Šaulių Kauno būrio mylimam sporto veikėjui kpt. Pr. Gudynui — „Taurus“ ir Kauno L.F.L.S. — klubai.

Šaulių būrys uždėjo gyvų gėlių buketą.

Tą pat dieną kpt. Gudyno mirties sukaktuvės buvo paminėtos ir jo gimtinėj Veiveriuose, kur jis yra palaidotas. Minėjimas prasidėjo 9 val. parapijos bažnyčioje gedulingomis pamaldomis. Po pamaldų, Vyriausiojo štabo atstovai plk. Bironas ir gen. št. plk. Griganavičius, karininkų ramovės pirmininkas plk. Skučas, velionies ginklo draugai — aviacijos karininkai su 4 oro eskadrilės vadu priešaky, velionies tėvai, giminės, kaimynai ir vietos visuomenės būrelis nuvyko į vietos kapines, prie velionies kapo. Ant kpt. Gudyno kapo buvo uždėti vainikai su Vyties Kryžiaus kaspinais Vyriausio štabo, karininkų ramovės ir aviacijos vardu.

Karį gerbia ne dėl to, kad jis žudo kitus, bet dėl to, kad jis eina mirti už kitus.

Kpt. Gudyno mirties sukaktuvių iškilmingas minėjimas žuvimo vietoj.

daugelis jų, kai buvo reikalas, jau parodė gražių darbų ir pavyzdžių.

Daugelis tų vyrų daug vargo patyrė ir kraujo pralieję, kai 1919—1920 m. narsiai stojo ginti mūsų Nepriklausomybę. Jų mundurus kryžiai ir ordenai puošia, o kūną žaizdų ir ligų liekanos vargina.

Tokius viršininkus — atsimink — tik savo tikru vertumu tepatenkinsi.

Jie viską padarys, kad tu taptum geras kareivis, bet — nepamiršk — labai daug ir nuo paties tavęs pareis, kad tai įvyktų.

Karys — kaimo kultūrintojas.

Visi mes žinome, koks ateina naujokas į kariuomenę. Nekalbant jau apie tai, kad dažnas nemoka rašyti skaityti, bet ir fiziškai dažnai būna nepasiruošęs, neišsilavinęs, nors dirba kaime fizišką darbą. Kariuomenėj pabuvęs jaunuolis nuostabiai keičiasi, ne tik paviršutiniškai, bet ir iš esmės. Naujokų laiškuos dažnai būna nusiškundžiama, kad „anksti reikia keltis“. „visaip lamdo“, „muštruoja“, o, žiūrėk, po mėnesio ar dviejų, jau visai kitoki laiškai, jau iš jų gali spręsti, koks persilaužimas įvyko jo charakterį. Persilaužimas į gerąją pusę.

Jaunuoliai žino ir iš pavyzdžių mato, kad tik tie vyrai turi visur pasisekimo, kurie stiprūs, drąsūs, protingi. Tas būna visur ir kaime ir mieste, visuomenės gyvenime ir kariuomenėj. Bet jaunuoliai naujokai turi žinot, kad šitos visos gerosios ir gyvenime labai reikalingos ypatybės įgijamos ne taip lengvai, kaip ir kiekvienas mokslas. Todėl nenuostabu, kad po šilto namų kampelio kareivinių mokslas atrodo iš pradžių truputį sunkus. Sakau, iš pradžių, kol pripranta. Nes jeigu ir po poros mėnesių naujokui atrodo mokslas sunkus, tad, iš tikrųjų, toks naujokas apgailėtinas. Toks naujokas ir gyvenime bus amžinu „naujoku“, kuriam kiekvienas vėjelio pūstelėjimas bus audra, o kiekvienas nepasisekimas — galas.

Tokių silpnų žmonių ir gyvenimas nemėgsta: juos greit gamta pašalina. Atvirkščiai, stiprūs protingi vyrai, atsidūrę nors ir blogiausiose sąlygose, randa būdą gyventi, savo patvarumu kuria laimę, ir gyvenime viešpatauja, o ne vergauja.

Štai tokį drąsų ir protingą vyrą ir norima iš naujoko padaryti. Būtų didelė klaida manyti, kad tai daroma kažkokiais kitais sumetimais, negu abipuse nauda. Nauda ir naujokui ir valstybei. Juo labiau išmokslinti, kultūringi bus valstybės piliečiai, juo geresnis, šviesesnis bus gyvenimas valstybėje. Juo stipriau gyvuos valstybė — juo laimingesni bus jos piliečiai.

Praėjo tie laikai, kada kariai buvo laikomi tik mėsa patrankoms. Dabar karys turi būti sąmoningas tėvynės gynėjas. Štai kodėl jis mokslinamas, štai kodėl rūpinamasi, kad nė vienas patekęs į kariuomenę neišeitų iš jos neišmokęs rašyti, skaityti ar kokio amato, nes mūsų tautos tikslai dar nepasiekti. Taigi, ypač reikia gerai pasiruošti gyventi ir laimėti.

Kiekvienas mokslas kainuoja pinigų. Karys už mokslą nieko nemoka, vadinas, jis turėtų kaip nors kitaip atsidėkoti. Atsidėkoti jis gali lengvai. Karys turi atsiminti, kokių idėjų — minčių jis yra gavęs kariuomenėj ir tomis mintimis pasidalyti kaime, kai sugrįžta.

Naujokų pasitikimas Kauno stoty.

Kareivio idealas.

(Iš d-ro H. Estefano paskaitos, laikytos Quito mieste Ekvadoro*) valstybėje).

Šiais pacifizmo laikais, kada daugelis pasaulio žmonių, nesuprasdami gyvenimo realybės, yra linkę matyti kariuomenėje atgyvenusį organizmą, sukurtą tam, kad keltų tarptautinius nesusipratimus ir lietu žmonių kraują; šiais laikais, kada pacifistai ieško ir reikalauja kariuomenės sunaikinimo, aš matau jummyse, kariai, žmonių moralės išgelbėjimą ir aukščiausių kilnios dvasios ir Tėvynės meilės idealų įgyvendinimą.

Kariuomenė, mano akimis žiūrint, nėra jėgos įrankis, kariuomenė yra aukščiausios kultūros organizacija ir tikrosios civilizacijos mokykla. Suprantu aiškiausiai, kad kariuomenė visuomet turi savo rankose

kariškas sunaikinimo priemones. Tačiau puikiai žinau, kad gerai disciplinuota kariuomenė, patriotiška ir prakilni, niekuomet nepanaudos ginklo žmonių pavergimui, o tik savo pareigoms įvykdyti, aukščiausiems ir kilniausiems Tautos siekimams ir teisybei apginti.

Dėl šių motyvų kariuomenė mano akyse yra aukščiausioji auklėjimo mokykla.

Jeigu žmonija turi laimėti garbingą ateitį, ji negalės to padaryti be griežtos mokyklos, be aukštos ir tvirtos moralės. Nelaimėi, šiais laikais gimnazijose ir universitetuose atliekamas tiktai mokymas, visai užmirštant būdo ir valios auklėjimą. Todėl beveik visame pasaulyje matome dvasios sunykimą, širdžių tuštumą, pataikavimą nepasotinamiems jausmams. Visa tai kaip tik dėl minėto mokymo istaigu netobulumo.

Todėl kareivinės, karo mokyklos, aukštoji kariuomenės organizacija visuomet stengiasi duoti jaunikiams tikrą griežtos moralės ir drausmės pavyzdį, rūpinasi dvasios auklėjimu, kaipo priemone prieš gyvenimo ir žmonių sumenkėjimą.

Iš kareivio tad turi mokytis ir nekarys, kad rei-

*) Ekvador, arba Evatoriaus respublika, randasi pietų Amerikoje. Ji turi 2.500.000 gyventojų ir sudaro nepriklausomą valstybę nuo 1830 m.

Karys neturi gailėtis laiko, praleisto kariuomenės eilėse, kur jam aiškinama tos pačios kariuomenės tikslas, siekimai ir vaidmuo mūsų jaunoj valstybėj. Jis turi išblaškyti iš rusų laikų palikusį prietarą ir pažiūrą į kariuomenę, kaip į tokią vietą, kurion lydimi žmonės su ašarom. Karys turi įrodyti, kaip naudinga yra grūdintis ir lavintis, kaip malonu yra daugiau pasimokyti, pažinti labiau pasaulį ir gyvenimą, kaip gera yra jausti, kad esi buvęs šeimoj — karių šeimoj — kuri tokia didelė ir galinga, kurios tikslai tokie kilnūs ir garbingi ir tik kurios dėka mes esame laisvi ir būsimė laisvi per amžius.

Reikia pagaliau suprasti, kad dabar tarnauti kariuomenėj tai tik malonumas, jei palyginti su tais

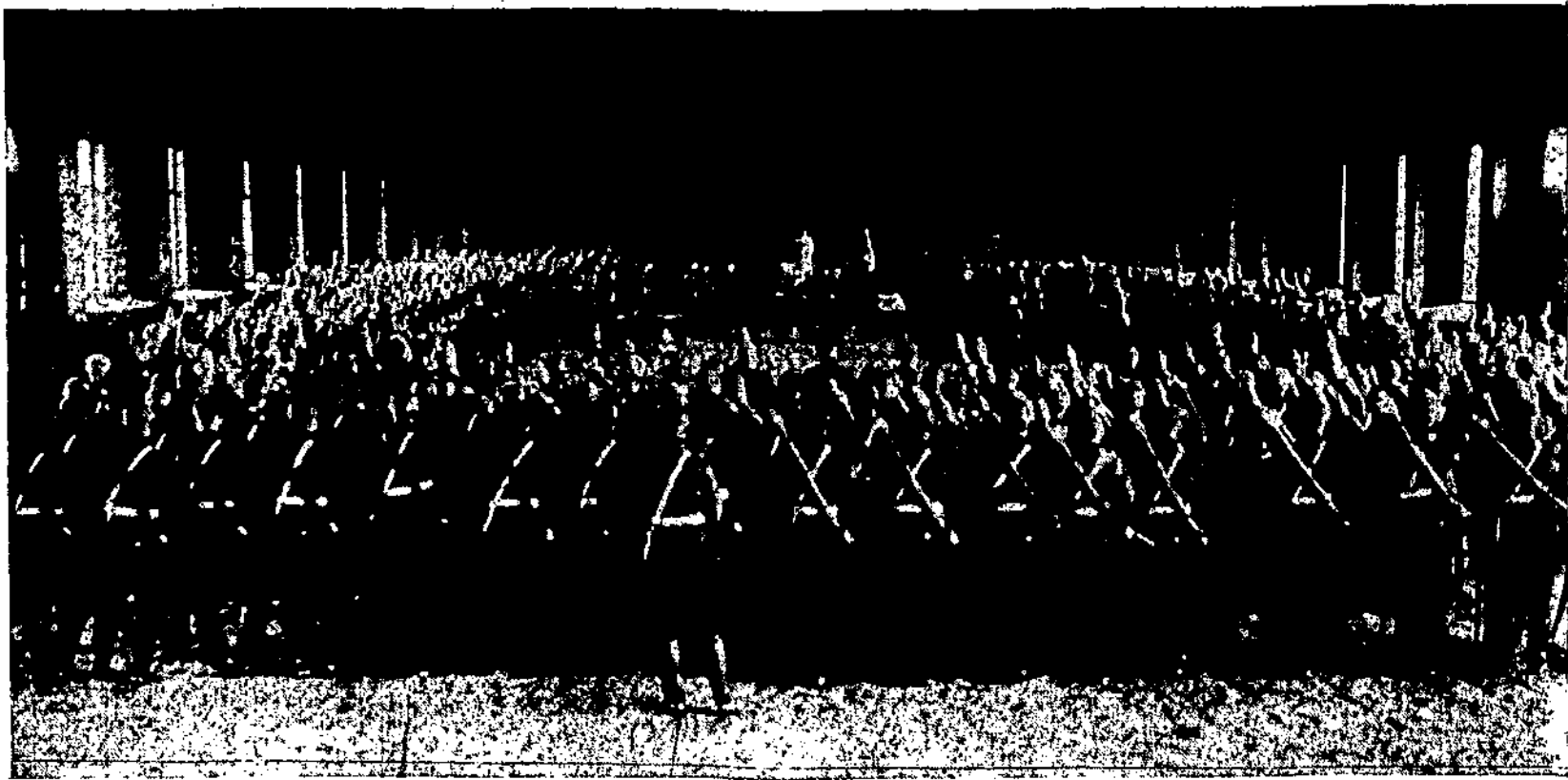
laikais, kada lietuvius veždavo į tolimą Rusiją tarnauti carui, bent 25 metus! Ir jei dar atsirastų tokių tamsuolių, kurie įrodinėtų prie-

šingai, karys turi, nesikarščiuodamas, jausdamas savo vertę, išaiškinti tokiems, kas juos ištikty, jei nebūtų kariuomenės.

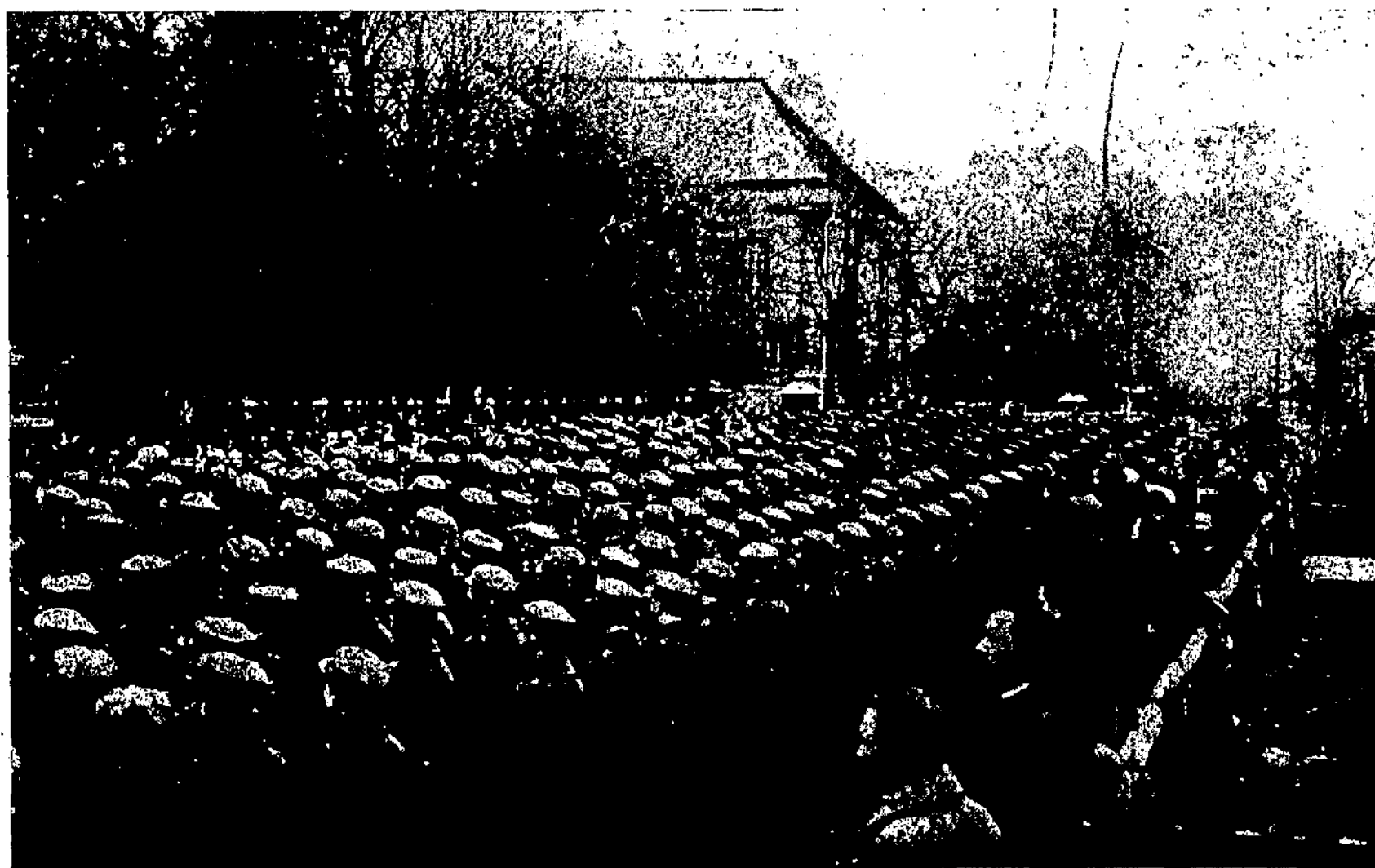
Tamsių žmonių yra visur. Tai didžiausia tautos nelaimė. Ačiū Dievui Lietuvoj jų nedaug, bet jų visai neturėtų būti. Ir kariai turi energingai kovoti su tamsa. Grįžę iš kariuomenės, jie dažnai kaime būna vieninteliai prasilavinę žmonės. Jų klauso, gerbia, tiki. Reikia pasinaudoti tuo ir pasidalyti įgytomis žiniomis su kaimiečiais. Reikia jiems papasakot apie dabartinės technikos laimėjimus. Reikia jiems patarti išsirašyti juo daugiau laikraščių, reikia juos pamokyti išvest radio, ir daugybę kitų dalykų, kurių karys išmoko.

Jei taip visi kariai elgsis — jie atsidėkos už įgytas žinias ir bus tikri tėvynės gynėjai visuose frontuose.

Petras Babickas.

1 gusarų pulko jaunųjų kareivių priesaika manieže. Foto I g. p.

Jaunųjų kareivių priesaika Ukmergės įguloje.

Foto Andrikonio

kia mokėti ne vien tik galvoti, bet mokėti ir jausti, kad ateityje, taip jausdamas, kaip jaučia kareivis, tarnautų po Tėvynės vėliavą, po Tautos garbės ženklą, kas kelia aukštyt piliečių dvasią.

Man žmogaus išsilavinimo pagrindu yra jausmas, o ne protas. Protas yra šaltas, jeigu jo nešildo ugnis ir karštis, jausmo deginamas. Vienas supratimas ir žinojimas niekuomet nesukuria žmonių nei duoda didelių dalykų. Tik tai, kai širdis tvaksėdama perdirba mintį, žmogaus būtybėje išsiskleidžia energija ir galia, jėga ir laimėjimo troškimas. Veikdamas protą, jausmas savo galybėje perdirba supratimą ir išmintį į kuriančią jėgą, išjudina žmogų, sukuria didžius darbus, visuomet paremtus tam tikru meilės pasireiškimu, gilia poezija, kurią gali pajauti tik tai kovojančios ir išauklėtos sielos. Kas tai yra didelis ir garbingas gyvenimas? Tai yra tam tikras žmogaus pasireiškimas išviršiniame veikime, tam tikras žmogaus kuriamojo veiksmo tęsinys, žmogaus, kuris savo krūtinėje jautė galingą susijaudinimą, gilų savo būtybės sukrėtimą. Jis tik paskui sukūrė stebuklingąjį pasireiškimą išviršiniame veikime, veikime, kur iš naujo

garbingai ir žibėdamas įsikūnija tas kilnus akstinas, kuris sužadino jo dvasią.

Pagrindinis dalykas, kurį mes sutinkame kariškame gyvenime, yra pareigos jausmas. Pareigos jausmas yra svarbiausias kariuomenės pagrindas.

Tik žmogus, kuris nesupranta gyvenimo prakilnumo, gali žiūrėti į gyvybę, kaip į eilę malonumų, kaip į pasilinksminimų galimybę. Kariui svetima šitoji pernelyg egoistiška moralė. Karys turi suprasti, turi jausti nuo to momento, kai užsivelka uniformą, kad gyvenimas jam yra pareiga. Jis negali žiūrėti į gyvenimą, kaip į galimumą patenkinti savo asmens užgaidas. Kai Tėvynė aprenkia jį šventa kariuomenės uniforma ir pastato prieš jį vėliavą, įsakydama žiūrėti aukštyt į ją, plevėsuojančią ties jo galva, Tėvynė tuo momentu jį išmoko, kad gyvenimas jam yra visai kas kita, negu kad mano žmonės, kurie nesupranta, kas tai yra pareiga. Uniforma jam atima asmens kaprizus ir pastato jį Tėvynės tarnyboje. Žiūrėdamas aukštyt, į savo krašto vėliavą, pakeldamas dvasią aukščiau už visus menkus malonumus ir žemas

Pirmučiausia žūna kariškai neparuošti.

(Viršilos Gendručio pasakojimas naujokams).

Šią savaitę ir virš. Gendručio kuopoj jaučiamas naujas gyvenimas. Gendrutis dažnai vaikščioja po kuopą, nurodinėja, vieną kitą paklausinėja ir, apskritai, prižiūri, kad susitvarkymo darbas eitų greičiau ir sėkmingiau. Mat, šią savaitę naujokų gavo.

Kol karo mankšta, drausmė ir kareivinių tvarka, dvasia juos perdirbs, iš šalies pažiūrėjęs matai įvairiausių ir įdomiausių tipų. Ten, pasieny, žiūrėk, stovi kažkoks susikūprinęs senis ne senis, ir pats Saliamonas neišspręstų jo asmens bei kilmės. Nusimineš, akis nuleidęs, nosis net grindis vagoja. Tai Barzdų Pranas. O juk iš jo reikės padaryti gerą kareivį. Ten toliau sėdi į lubas akis įbėdęs šliomkė. Jis taip pat jaučiasi, lyg laukinis žvėrelis narve pagautas. Ir daug vienas už kitą įdomesnių. Bet yra ir gana vikrių vyrų, su kuriais viršininkams vargo nebus. Kiti net ir apie karo mokslą šiek tiek nusimano. Tie visai linksmi. Su tais bus visai gerai. Mat, jie iki karo tarnybos buvo šauliais.

Šįvakar viršila Gendrutis vėl atėjo į kareivines. Dar tik pirmą kartą pasikalbėti bendrai su visais naujokais. Su atskirais asmenimis jau yra pasikalbėjęs, susipažinęs ir įsitikinęs, ką ši pavasarį yra gavęs kuopon.

— Na, naujieji mūsų draugai! — pirmučiausia prabilo Gendrutis. —

Per šias kelias dienas truputį jau susipažinom kitas su kitu, bet dar labai mažai. Pirmos dienos jums atrodo labai sunkios ir liūdnos. Viskas neįprasta, nauja. Atrodo, kad iš jūs per daug reikalaujama, net nereikalingais niekniekais jus vargina. Jums daug kur atrodo, kad, va, be šitos smulkmenos galima apsieiti kariuomenėj. Čia tik tyčia viršininkai reikalauja parodyti savo „galybę“. Ne, vyrai, kariuomenė yra mokykla, ir ko ji reikalauja iš jūs, tai reikalauja su tikslu, valstybės ir jūsų pačių naudai. Dabar jūs šito nesuprantate, nes esate jauni

ir neprityrę gyvenime, bet suprasi-
te ateity.

Kokia yra karo mokslo svarba, papasakosiu jums iš savo patyrimo Lietuvos nepriklausomybės karų metu.

1919 m. pačioj pradžioj, vos spėję per trumpą laiką šiek tiek susipažinti su vokišku kulkosvaidžiu, buvome perkelti į kitą dalį, kuri netrukus turėjo išeiti į frontą. Ten radome rusiškus kulkosvaidžius. Dievaž, apie juos nenusimane. Besiruošdami į frontą, turėjome per dvi dienas paskubomis su jais susipažinti. Tik šiek tiek

Kulkosvaidininkų parengimas.

1 p. p. foto

užgaidas, jis suliepsnoja aukštos moralės realybe ir pareigos vykdymo jausmu.

Tikras gyvenimas — yra karžygio gyvenimas.

Malonumų gyvenimas yra purvinas ir žemas.

Gyvenimas turi būti toks, koks yra jūsų, kariai! Karžygiškumas turi būti įstatymas ir taisyklė kiekvienam, nes visi gimstame tam, kad padėtumėm žmoniškai jos išsiskleidimo darbe, jos garbingojo progreso himne.

Tačiau ne visi žmonės moka suprasti karžygiškumo prakilnumą, nes karžygiškumas yra priešingas geismams ir menkiems malonumams, kurie pasaulyje užteršia ir sunaikina daugelio žmonių gyvenimą. Todėl karžygiškumas civiliuose yra prabanga, yra retenybė. Bet jūmyse, kariai, karžygiškumas yra taisyklė ir įstatymas. Kitus, gal būt, galima pateisinti jeigu nėra, jeigu nesugeba būti karžygiais. Bet jums nėra pasiteisinimo, jeigu jūsų gyvenimas nėra tikras karžygiškumas. Tėvynė jus pašaukė, kad parodytumėt savyje kilnų karžygiškumo jausmą, kuris sudaro aukščiausiojo auklėjimo pagrindą tautų gyvenimė. Tėvynė

gali leisti, kad kiti žmonės atlikinėtų kasdienes pareigas ir gyventų paprastą gyvenimą. Tačiau ji negali to leisti jums, kariuomenės nariams, nes jūsų aukščiausias įstatymas yra karžygiškumas, jūsų pirmutinis jausmas yra pareigos jausmas.

Atėję kariuomenėn nuo pirmo momento esate skiriami, pašvenčiami, kad keltumėt Tėvynės garbę, Tautos galybę, gintumėt teisėtumą. Nepriklausote patys sau. Visi priklauso Tėvynei. Neturite teisės galvoti apie malonumus, visuomet turite galvoti apie pareigas. Jūsų gyvenimas yra iškeltas aukščiau negu žemi minios malonumai. Jūsų idealas yra aukštas, nes padaro tai, kad nuolat jūs mintys būtų nukreiptos į didžiausį pasiaukojimą kiekvienu jūsų gyvenimo momentu. Jūsų pareigos jausmas padaro jus karžygiais, nes jūsų akyse pastato mirties supratimą ne kaipo kokį bijomą dalyką, bet kaipo tikrą laimėjimų vainiką.

Karys supranta, kad mirtis, tarnaujant Tėvynei, išaukština jo asmenį ir garbingai papildo jo gyvenimo uždavinį.

Iš ispanų kalbos vertė Pr. Lesauskis.

susipažinome su jais, bet neišmokome, kaip reikia sėkmingai veikti. Ir po trijų dienų išvykome į frontą. Dauguma kareivių tik trečia diena, kai įstojo į kariuomenę, Jie ne tik apie kulkosvaidį nieko nenusimanė, bet ir su šautuvu nemokėjo apsieiti, o buvo kulkosvaidžių būry. Aš buvau jų būrininkas. Ir teko su tokiais eiti priešą iš Lietuvos vyti. Koks ūpas eiti su tokiais, kada ir aš pats buvau menkai kariškai paruoštas. Pasiryžimas kariauti už Lietuvą buvo didelis, bet mokslo trūko. Nejauku. Baugu. Baisu tik dėl to, kad nemokame su ginklu apsieiti ir kitų karo mokslų. Ir štai 1919 m. balandžio 8 d. kautynėse su bolševikais ties Strošūnais I, pačiam kautynių karšty, sugenda mūsų vienintelis kulkosvaidis. Nieko nežinome ko jam trūksta, kas reikalinga taisyti. Šaudome iš šautuvų, o kulkosvaidis tyli. Šautuvas ne kulkosvaidis, jis tiek nepadaro. Priešas, pajutęs, kad kulkosvaidis tyli, pradrišta, pradeda smarkiau pulti, taikliau mus apšaudyti, Tuojau pat 4 mūsiškiai sunkiai sužeisti. Iš jų du tą pat naktį mirė, o vienas dabar karo invalidas — be kojos. Gerai dar, kad iš kuopos atsirado vienas senas rusų kariuomenės kulkosvaidininkas. Jis tuojau pat atbėgęs pataisė kulkosvaidį ir paleido į priešą ugnį. Krito užmuštų ir nukautų priešų daugybė, ir jie tuojau susilaikė, nebepuolė, nes nusigando. Ir pas mus daugiau aukų nebebuvo.

Pagalvokite, kas būt buvę, jeigu nebūtų atsiradęs gerai mokąs kulkosvaidžiu veikti. Būtumėm neatsilaikę tose pozicijose ir pabėgę. O bolševikai, užlipę ant šito kalnelio, kurį mes buvome užėmę, nuo jo mus bėgančius pakalnėj būtų išskynę. Dabar šito išvengėme. Arba, jeigu būtumėm mokėję gerai kulkosvaidžiu veikti, tai nebūtų buvę ir tų 4 mūsiškių sužeistų.

Per šias kautynes mes suprato, kaip yra brangus karo mokslas ir koki yra jo nauda. Nors ir fronte, bet ne kautynių metu, griebėmės mokytis ir pratintis gerai pažinti ginklą, greitai juos išardyti, sudėti, kad kautynių metu galėtumėm greitai sutaisyti užkliuvusį ginklą. Ir kai jau gerai išmokome, greitai galėjome su ginklu veikti, kaip mums patinka, įsivaizdinkit, vyrai, ėjome į kautynes ne kaip žmonės, bet kaip liūtai. Didžiausias savimi ir savo ginklu pasitikėjimas. O kai savimi pasitiki, tai atsiranda di-

džiausia drąsa. Ėjome linksmi kautis, lyg į kokį žaidimą, nors žinojome, kad priešų yra keliskart daugiau.

Pamenu, 1919 m. vasarą žygiavome mes pirmyn už Panevėžio. Turėjome užimti vieną kaimą (ot, nebeatsimenu jo pavadinimo). Kiti mūsų kuopos būriai nutraukė šonais į kitus kaimus. Paliai vieną viensėdį išbėga iš trobos moteriškė ir šaukia: „Vaikeliai, aname kaime yra 200 bolševikų, o jūsų čia nė 30 nebus. Nepražūkite, vaikeliai!“ Tai girdėdami mūsiškiai nusijuokė: „Niekis, mamyte, kiek jų ten yra: po 8 prieš mus vieną! Mes vienas šimtą jų sutinkame nugalėti“. Moteriškė nustebusi pažiūrėjo į mus, pasakė: „tegu jus Dievas laimina“, peržegnojo mus, ir mes drąsiai nuėjome, nes jau gerai mokėjome ginklu veikti ir savimi pasitikėjome. Ir žinote ką, laimėjome ir nė vieno sužeisto nebuvo.

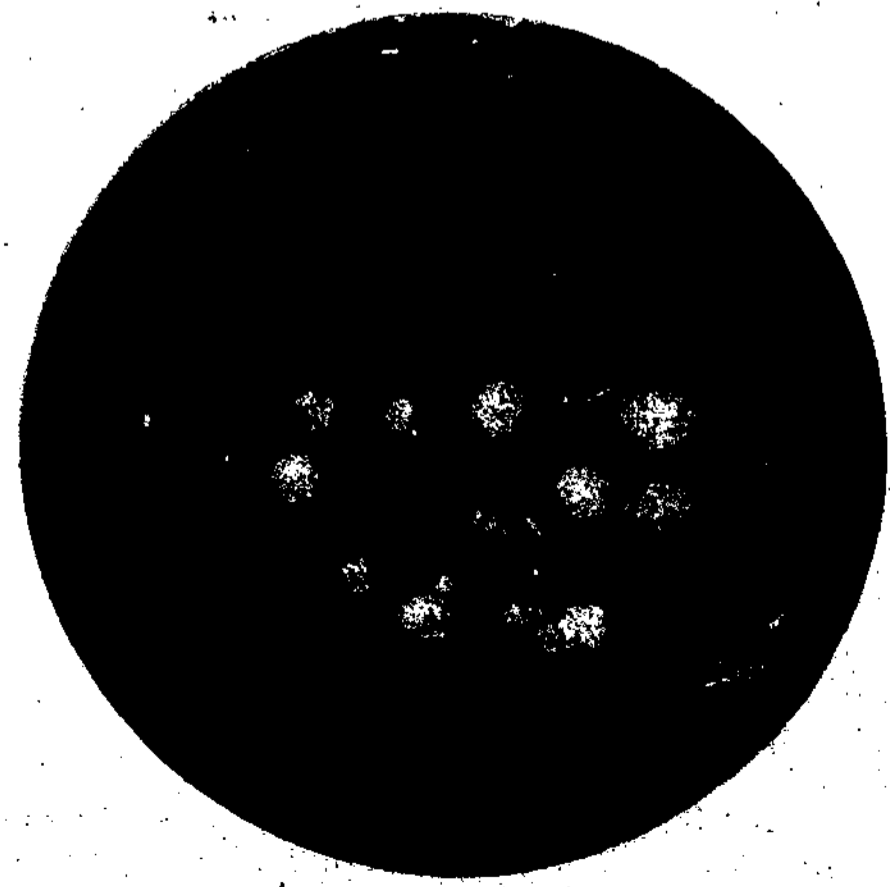
Arba 1920 m. rugsėjo mėn. kautynėse su lenkais ties Druskininkais vienai mus raitininkų grupei buvo liepta ginti Druskininkus. Ši grupė buvo sudaryta iš naujokų nespėjusių gerai išmokti kariškų dalykų. Jie, vos pamatę lenkų žvalgus, pabėgo. Lenkų žvalgai apie tai pranešė saviškiams. Lenkai, pasinaudodami mūsų naujokų pabėgimu, užėjo kitai mūsų kariuomenės grupei į šoną ir, ją apsupę, sumušė, daug mūsiškių užmušė, sužeidė ir paėmė į nelaisvę. Nors seni kareiviai ir stengėsi apsiginti, bet naujokų klaidos jau nebeįstengė atitaisyti. Vienas senas kareivis, tarnavęs ir rusų kariuomenėj, Sabanovas (rodos, 8 pėst. pulko), gynėsi sunkiuoju kulkosvaidžiu. Jis užkliuvo. Sabanovas, neturėdamas čia pat reikalingų įrankių užsikirtusiam šoviniui ištraukti, griebė jį dantimis traukti, bet dantis susikruvino ir kruvinas griebė iš mažiau mokančio lengvąjį kulkosvaidį ir atsigulęs ant plento, pradėjo pliekti į puolančius lenkų raitininkus. Daug jų paguldė, bet dėl nemokslų kaltės vis dėlto nieko nepadarė. Pribėgę lenkų raitininkai jam ausį nukirto.

Štai matote, ką reiškia karo mokslas. Kokius nuostolius padaro nemokėjimas ginklu veikti. Kas nemoka ginklu veikti, tas savimi nepasitiki, o kas nepasitiki, tas yra bailus ir dėl menkiausių menkniekių bėga, dažnai save pražudydamas ir savo draugus. Jeigu tik nors vienas kareivis nusigąsta ir pabė-

ga, tai priešui suteikiama drąsos. Bet kai priešas pastebi, kad visi moka gerai ginklu veikti ir savimi pasitiki, tai jam drąsa ir ūpas dingsta. Todėl, vyrai, jūs esate laimingi, kad galite taikos metu tarnauti ir turite progos gerai išmokti ginklu veikti. Tad visų kariškų dalykų mokytis, ypač ginklu veikti ir kariauti, netingėkite ir pro pirštus neleiskite, bet atidžiai sekite ir dirbkite. Nes tuo save išgelbėsite, savo draugus, ir savo valstybę apginsite. Kariškai nemokšos pirmi žūna kautynėse. Pasakysiu du pavyzdžius iš savo būrio. Papildant mano būrį 1919 m. vasarą bolševikų fronte, keletą kareivių gavau neapmokytų. Kai pradėjome pulti priešą, žiūriu, vienas jų nemoka prisitaikyti prie vietos. Ir štai pačiam kautynių įkaršty, kada dėl priešo šūvių galvos negalima pakelti, netoli jo toki puiki vietelė yra nuo šūvių prisidengti, bet jis nepastebi jos ir kaip baslys guli aiškioj vietoj. Ir štai, kada atsikėlę darome perbėgimą pirmyn, mūsų Juozas nesikelia. Tik kai grįžome, parsinešėme jo lavoną. Arba po kelių dienų pasiunčiau kelių kareivių žvalgybą. Vienas iš tų buvo neapmokytas. Kai grįžo žvalgai, jo nebebuvo. Iš grįžusių žvalgų paaiškėjo, kad juos miške apsupo didelis bolševikų būrys. Jie granatomis prasiveržė pro bolševikų eiles, o šis, nemokėdamas granatomis veikti, žuvo arba pateko nelaisvėn.

— Na, matote vyrai! — baigdamas viršila pastebėjo. — Gerai kariškai paruoštas karys ne tik moka apsiginti, bet jis yra ir drąsesnis. Tad uoliai mokykitės. Ko nesuprantate, klauskite. Nepalikite nė menkiausio dalyko nesupratę.

Btks.

Kurapkos lizdas — 8 p. p. rajone statybos medžiagos sandėlyje.

Atsarginio gusaro daina.

Seni gusarai namo važiuoja,
 O naujokėliai rajoną šluoja;
 Oi lilia, lilia, ai lilia lilia.
 Sudie, rajonas, sudie, žirgeliai,
 Gal negreit josiu per akmens kelią,
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Jau nevalysiu ir nebešersiu,
 tik kitu bėriu laukelį arsiu,
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Neims barjero, nešoks per kliūtis,
 namie jau laukia laukai, rugpiūtės,
 / Oi lilia, lilia ir t.t.
 Namie suktinis, smagi polkutė,
 o lankoj dirba vikri Onutė,
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Neklausys' radio, nevalgys' košės,
 o ji kaip gardi, žinai Tamošiau,
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Neeis' sargybon, nebus' patrulis,
 tik šoks prie klėties, kur Ona guli,
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Negros man dudos nedėlios rytą,
 neeis' kaip vyras vienas po kito.
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Sudie tu, Neri, kur bėris gėrė,
 kur ir aš maudžiaus, kur pasinėriau,
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Ir Ažuolyne nebevaikščiosiu,
 nei jo pavėsy nebesustosiu,
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Vytauto parkas, Laisvės alėja
 ar greit užmiršiu, kur vaikštinėjau,
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Neskambės dainos Kareivių plente,
 nebelakiosiu Neries pakrante,
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Sudie sakydams, norėčiau būti
 kur tėvo namas, kur rugiapiūtės,
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 O po kiek laiko, norėč sugrįžti,
 ir jūs, gusarai, čia vėl išvysti.
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Ant bėrio sėdus, nulėkt su vėju,
 kur tupi lenkas, šalies grobėjas,
 Oi lilia, lilia ir t.t.
 Gražu bus joti Neries pakrante,
 ar sudainuoti Kareivių plente,
 Oi lilia, lilia ir t.t.

Nugirdo Viliamėlis.

Kareiviški apdūmojimai.

Ech, gyvenims! Bėga dienos,
 Slenka laikas jaunystėlės...
 Plaukia mintys, irias vienos,
 Kaip tos linksmos vasarėlės.
 Vakar vaikas mažutėlis
 Pas motutę žaidei sode,
 Linksmas vikrus, kaip paukštelis,
 Savo laimę kitiems rodei.
 Vakar jaunas bernužėlis
 Arei laukus, grūdą sėjai, —
 Šiandien vikrus kareivėlis
 Tėviškėlės gint atėjai.
 Puikus laikas, kai nēr karo,
 Kai negriaudžia tau patrankos,
 Kai į apkasus nevaro,
 Kol dar priešas nesitranko...
 Bet kareivis liks kareivis —
 Saldūs žodžiai nemigdys jo;
 Jis ilgėsis, jisai trokš vis,
 Kolei žygio nebus naujo.
 Čia naujokas koja pliekei
 Ir ilgėjais tėvo seno,
 Šit jau laipsnį tu pasiekei,
 Pažinai daug karo meno.
 Ar tau lietus, audra kyla,
 Sniegas verkia, šaltis spaudžia,
 Nesvarbu, kad galva šyla,
 Neklausai ką naktis audžia...
 Juk kareivis, bus kareivis —
 Jokios šmėklos nenubaido...
 Šilta, šalta, — jam gerai vis...
 Ūpas, geismai jo nesvaido.
 Jei kariauti — tad kariauti:
 Pulti priešą, pulti drąsiai;
 Bet nebėgti, nevergauti;
 Dėti galvą, mirti narsiai.
 Nesvarbu, kad šonui kieta,
 Rieda prakaitas per sprandą, —
 Pasirinkai gerą vietą —
 Ir gulėk, kol bus komanda.
 Mulčiai sako, kad nuobodu,
 Kad nēr darbo, nēr kas veikti; —
 Jiems prie pečiaus tik būt rodu,
 Kai kits plūša — rūpi peikti.
 Kad ir taika, kad nēr karo —
 Čia nesėdi, čia nesnaudžia:
 Visi ruošias, ginklus daro,
 Šaltą kardą rankoj spaudžia.
 Jaun. san. pusk. Ant. Bernotas.

Ašaros tik silpniesiems.

Naujokų šaukimas. Apie paleidimą nė nesvajojau. Mano sprendimas buvo trumpas ir aiškus: „Sveikas. Tinka rikiuotėn. Paskirtas aviacijon“. Tiesa, dar komisijos pirmininkas šypsodamasis pridūrė: „Tik atsargiai skraidyk...“ — „Pasistengsiu, ponas pirmininke!“ — tariau aš, ir linksmas išėjau iš priėmimo kambario.

Kiti šaukiamieji apspito mane ir klausinėjo:

— Kodėl toks linksmas, gal ištrūkai?

— Dar geriau!

— O kas?

— Paskirtas aviacijon! — tariau pasididžiuodamas.

Na, ir prasidėjo varžytynės: vieni peikė, kiti gyrė. O aš vienodai linksmas buvau ir tiek!

Po mėnesio jau buvau daly — aviacijoj. Čia pastebėjau, kad ne aš vienas esu, bet daug tokių yra. Visi buvome sustatyti prie štabo, į kurį ateidavo ir išeidavo lakūnų. Kaip į naujokus nelabai jie težiūrėjo. Tik vienas, aukštas, linksmas, pasižiūrėjo į mus ir šalia sto-

vinčius puskarininkius ir tarė: „Oho, kiek daug bernelių! Bet visi linksmi. Malačiai už tai“.

Jo balsas buvo tvirtas, aiškus. Aš norėjau būtinai sužinoti, kas jis toks, kurs pirmasai mus pagyrė. Ir priėjęs prie puskarininkio prikišau nosį prie ausies, kad kiti ne-

girdėtų, paklausiau: „Kas jis toks?“

Puskarininkis iš karto šnairiai pažiūrėjo į mane, matomai už tai, kad nedrausmingai kreipiausi prie jo, bet vis dėlto pasakė, kad čia buvo karo lakūnas Nastaras.

Nuo to karto aš jį ir pažinau. Užtekdavo man užgirsti tik jo linksmą balsą, jau galėjau tvirtinti, kad čia jis kalba. *Met.*

Jaunųjų artil. kareivių prisaika akivaizdoj patranku. Atsk. art. or. foto.

Šis tas apie ton-filmą.

Š. m. balandžio mėn. 29 d. 14 val. Kauno įgulos kariams kine „Metropolitain“ buvo demonstruojama ton-filma: „Meilės simfonija“.

Teko matyti ton-filmą kine ir, reiškia, nepaprastą, o garsinę. Vadinasi, rodomas paveikslas dainuoja ar šiaip malonias arijas groja. Vis, taip sakant, prašmatnumas — dvidešimto amžiaus mandrumas.

O štai kaip buvo iš pradžių. Įėjė į kino salę, susėdome, net pritrūko kėdžių. Žodžiu, salė kimština pilna. Užgeso elektra ir štai... ton-filma... Dievaži, malonumėlis, net eilinis Rakštelis, kurs nuolat čiaudi, bruzda, o dabar nei gugu, nei nekužda. Apskritai, visi susikaupę tylėjo, akis įtempę žiūrėjo. O vaizdai, o garsai, kaip ant delno. „Jau čia išmislas paties velnio!“ — neiškentęs vienas grandinis sumurmėjo, o kitas pusbalsiai, bet piktai, pastebėjo: „Ššš! prašaus daboti tylą“. Ir baigta byla.

Gi tuo tarpu filmoje viena mergužė (o graži, lyg lelijėlė) su tėveliu susibarus, lūpytės pastatė ir aiškiai (buvo toks parašas) pasakė: „Man geriau patinka linksmas karys, negu šiaip koks nuobodus vyriškis!“ Tėvui gal ir nepatiko, bet mums be galo, net mūsų širdys apsalo iš jaukaus džiaugsmo, kad mergužėlė turi prie karių tokį jausmą.

Vienas malonumėlis kariu būti! Šitaip pamanė visi, tur būt.

Kine parodė ką tik turėjo, o mes, viską peržiūrėję, baisiai patenkinti laukėjome ir vis šnekučiavome, klebėjome apie ton-filmų prašmatnumą. Eilinis Batuma be galo stebėjosi: „Vot, aiškiai varpai skambėjo!“ Bet čia kažkoks gusaras pareiškė: „Ką tie tavo varpai reiškia! O šuo ar ne aiškiai lojo? O armonika ar ne

dailiai grojo?...“ „Taip, ar blogai gaidys giedojo?“ — Kažkoks aviatorius patvojo. Iš kito kampo atsiliepė: „Viską supratau, bet kokia kalba dainavo — nežinau...“

Būtume pajspūdžiavę ilgai, jei ne komanda „ramiai“. Mat, iš kino į rikiuotę visiems reikėjo stoti ir į koją, orkestrui griežiant, su visais įspūdžiais į kareivines žygiuoti. *Benerumša.*

Daugiau draugiškumo!

Vos tik atsarginiai paliko kareivines ir išsiskirstė po savo gimtąsias apylinkes, tuoj vėl naujokai užplūdo kariuomenės dalis. Jiems, kaip naujokams, tikra to žodžio prasme, kariuomenėje iš sykio pasirodys labai keista ir nepaprasta... Jie dar nežino pačių paprasčiausių kariuomenės taisyklių: dar nėra su jomis susipažinę... Todėl nenuostabu, kad kai kuriems naujokams pirmosios kariuomenės tarnybos dienos pasirodo labai keistos.

Čia turi jiems ateiti į pagalbą senesni kareiviai, kurie dar nelabai seniai pergyveno tokią pat padėtį. Kyla klausimas, ką jie gali padėti tiems naujokams? Bene jie maži vaikai?

Žinomas daiktas, kad naujokai nėra atsidūrę pas laukinius žmones, vadinasi, apie medžiaginę pagalbą nė kalbėti netenka. Bet jiems reikalinga dvasinė paspartis, būtent, draugiškumas. Senesnieji kareiviai labai dažnai nepasižymi tuo draugiškumu naujokams; jie labai iš aukšto žiūri į juos ir iš jų klaidų visuomet skaniai pasijuokia. Toks reiškinys visada peiktinas. Labai gražu ir draugiška, jei senesnieji kareiviai, užuot pasijuokę iš neišmaningų naujokų, paaikškina jiems elementarinių kariuomenės gyvenimo taisyklių, su kuriomis jie dar nesusėję susipažinti.

Balys Šidlauskas.

Kariškos literatūros reikalingumas mokykloms.

Gyvename tuo laiku, kada įvairaus turinio kriminaliniai romanai ir visokios menkos vertės raštai užteršė mūsų knygynų vitrinas. Tuos raštus daugiausia perka mokslus einąs jaunimas ir gana „godžiai“, gana noriai juos skaito, „ėste ėda“. Dorinė, auklėjamoji šių raštų pusė visai niekam verta. Iš to turi tik gerą pelną leidėjai, nes šių raštų pirkimas yra gana didelis.

Tad nenoromis, nesant verstinės literatūros priešininkų, kyla mintis, kad daug didesnis kraštui geras darbas būtų parodytas, jeigu su tais raštais gerai iškūrentų krosnį. Šių raštų nauda yra tokia, kad jaunimą, o ypačingai moksleiviją, skandina kriminaliniuose ir kinematografiniuose nuotykiuose.

Savų, lietuviškų raštų mažai mūsų moksleivija teskaito. Mat, svetimieji „įdomesni“, daugiau esą „prieinami“ jų norams.

Tiesa, kad jaunimas mėgsta nuotykių romanus, mėgsta karinius raštus skaityti. Tai neginčijami faktai. Bet kam mums leisti, drįstu pasakyti, visokius „šlamštus“, o nepasižiūrėti, ar mes šią spragą ne-

galime užkimšti savais raštais, pritaikintais mūsų jaunimui — moksleivijai.

Šiais metais padarytas šiuo reikalu didelis darbas: siuntinėjamas į mokyklas „Karys“, išleista „Žvalgo užrašai“. Bet visa tai dar nepatenkina mūsų moksleivijos. Tiesa, kad „Ž. U.“ ir „Karys“ dalinai užkiša šią spragą, bet tai nereiškia, kad jau viskas tvarkoje. Ne, mes turime susirūpinti rimtai šiuo reikalu.

Juk iš mūsų kovų už nepriklausomybę yra daug medžiagos, kuri guli nesunaudota, yra ir tokios medžiagos, kuri jau panaudota, jau surašyta. Iš dalies čia yra „Savanoris“, kurį, mano manymu, turėtų įsigyti kiekviena mokykla.

Bet sakau, daug dar yra medžiagos, kuri visiškai nepanaudota ir baigia užsimiršti. Čia reikia turimoji medžiaga tik surinkti, sugrupuoti ir atskiromis knygutėmis išleisti. O nauda, mano manymu, būtų didelė. Gal turėdami literatūros, kur yra daug visokių nuotykių, turėdami kariškos literatūros, iš lengvo eitume prie pratinimo savo tautos raštus skaityti, lietuviškai galvoti.

Šios rūšies knygas skaitydami, gal atrastų nuo tų visokių „Ry-

gos“ leidinių. Ir jeigu iš priaugančios kartos norima padaryti būsimuosius tėvynės gynėjus, tai panaši literatūra mums būtinai reikalinga. Ir aš manau, šiuo reikalu turi būti susirūpinta, turi būti kas nors padaryta. Argi mums negėda, kad svetimieji raštai užvertė mūsų knygų rinką, o sava medžiaga sensta, užsimiršta?

Čia, kaip minėjau, nebūtų jau toks sunkus darbas. Jeigu mes pajėgiame surinkti mūsų pasakas, kuriuos kartais pasirodo svetimios, tai kodėl gi negalime surinkti tuos kraujais nušlakstytus atsiminimus, tuos pasakojimus apie mūsų kovas už būvį ir t. p. Galime padaryti ir mokame padaryti. Be lengvųjų skaitymų (iš kariuomenės tarpo) krašto gynimo ir tautos meilės idėjos bus sunkiai įgyvendinamos mokyklose. Sausas kariškas mokslas ir tik skambūs žodžiai apie tautos pažinimą, apie tėvynės meilės reikalingumą savo uždavinio neatliks. Reikia ypatingai atkreipti dėmesio šiuo reikalu į pradžios mokyklas, o ypatingai kaime. Ten ir pažiūra į kariuomenę reikia pakeisti, kad ji būtų visai kitokia, negu ligi šiol kad buvo.

Ten kaip tik šios pasakos, ši kariškoji literatūra yra reikalingiausia. Juk iš tų „pipirų“ auga būsimieji kareiviai.

Manau, iškeltąja čia mintimi išsitaras ir daugiau kolegų, kuriems šis klausimas yra svarbus ir svarstytinas, o šis reikalas, aš manau, tikrai yra skubus ir svarbus.

Mok. J. Sluoksnaitis.

Italų berniukai, priklausą jaunimo organizacijai „Avangardija“, mokosi vartoti šaunamąjį ginklą. „Avangardija“ turi ligi 400.000 narių. Ji susideda iš 616 legijonų, kur italų jaunimas, karininkų vadovaujamas (ligi 6000), praelna kariškąjį parengimą.

Aristipą filosofą paklausė vienas tėvas, kuris norėjo mokyti savo sūnų, kiek Aristipas reikalaus atlyginimo už mokslą. Aristipas pareikalavo 500 drachnų. Tėvas nuste-
bęs tarė: „Už tiek pinigų galiu vergą nusipirkti.“ Tuomet filosofas atsakė: „Pirk, turėsi du“.

Virgilijaus 2000 metų jubiliejaus.

Šiomet visas pasaulis mini didžiausią romėnų epiškos poezijos kūrėją Virgilijų. Jis gimė kaime netoli Mantuvos (70 m. pr. Kr.), neturtingo ūkininko šeimoje. Virgilijaus sveikata nuo mažens buvo silpna, todėl pagyvenęs 51 metus mirė.

Jo asmuo, kaip matyt iš kūrinių, yra genialaus poeto, aukštos doros žmogaus ir karšto patrioto idealas. Visos jo mintys atsispindi kilnumu ir skaistumu. Stebuklingai graži Italijos gamta lavino jo vaizduotę, o graikų poetų kūriniai davė jo sielai ir protui tinkamo maisto. Sekdamas graikų poetą Teokritą, jis parašė pirmą veikalą „Bukolikomis“ vadinamą. Antras jo veikalas buvo „Georgikos“, parašytas eilėmis keturiuose knygose. Norėdamas sužadinti romėnuose meilę, norą dirbti žemės ūkio darbą, pasisavinti kuklaus gyvenimo tradicijas, jis parašė apie žemdirbystę, sodininkystę, bitininkystę ir gyvulių ūkį. „Georgikus“ rašė net 7 metus. Todėl ir šis veikalas pasižymėjo savo turiniu, gražia eilių forma, vaizdingumu, harmoningumu ir kalbos turiningumu. Tuo patraukė, sužavėjo skaitytojus ir patį imperatorių Augustą.

Paskutinis didžiausias jo veikalas — tautos poema „Eneida“. Stengdamasis imperatoriaus Oktavijono giminę pagerbti, autorius šį veikalą rašė 11 metų. Jo tikslas buvo parodyti, kad aukštoji romėnų dinastija ir jos imperatoriai yra kilę iš Trojos.

Virgilijaus vardas viduramžiais virto šventenybe, o romėnų literatūros istorijoje užėmė svarbiausią vietą. Neapsakomai gražiais kūriniais, kilniomis mintimis, Virgilijus romėnų visuomenės tarpe įgijo nepaprastos garbės ir palankumo. Beja, jo raštai yra skaitomi mūsų universitete ir gimnazijose. 1930 metais Italija rengiasi švęsti poeto gimimo sukaktuves. Iškilnių bus daug ir įvairaus pobūdžio.

A. Adomaitis.

Vytauto medis A. Panemunėje.

Medžių sodinimas pas mus tapo tradicinis. Kasmet pavasariais jie yra sodinami ir duodamas jiems koks nors vardas. Jau sodinome Nepriklausomybės medį, Laisvės, Vilniaus ir kt. Šiomet, Vytauto Didžiojo metais, sodinamas Vytauto medis. Toks pirmas medis buvo pasodintas gegužės 2 d. 16 val. A. Panemunėje (tarp atskiros artilerijos grupės parko ir Nemuno, ant jo kranto), naujoje Prezidento Smetonos alėjoje. Tą dieną buvo ir minimos alėjos atidarymas.

Sodinti Vytauto medį atvyko pats Respublikos Prezidentas A. Smetona, lydimas aukštųjų kariuomenės viršininkų, ministerių ir kitų aukštųjų asmenų.

A. Panemunės miestelyje buvo jaučiama lyg ir šventė. Miestelio namai pasipuošė tautiškomis vėliavomis. Prie atskiros artilerijos grupės parko ir medžio sodinimo vietoje R. Prezidentą sutiko Lietuvai pagražinti draugijos atstovai, šaulių sąjungos pirmininkas, visuomenės veikėjai, karininkų grupė ir visuomenės būrelis.

Pirmučiausia į R. Prezidentą ir susirinkusius prabilo Lietuvai pagražinti draugijos vardu plk. Braziulevičius. Jis, ilgoj savo kalboj paminėjęs šios draugijos padarytus įzymesnius darbus ir užsibrėžtus ateity, tarp kitko priminė, kad ši diena ir vieta mūsų gyvenime yra reikšminga. Netoli tos vietos, prie Nemuno, yra sveikiausias pušynas, dr. Basanavičiaus vardu, kitoj pusėj neseniai atidarytas per Nemuną naujas tiltas Vytauto Didžiojo vardu, o čia nauja Prezidento Smetonos alėja su Vytauto medžiu. Tai visa paliks ateičiai ir jaunosioms kartoms primins dabartinius laikus.

Respublikos Prezidentas trumpoj savo kalboj paminėjo, kad ąžuolas yra ir lietuvių pasakose ir dainose minimas kaip tvirtybės simbolis. Šiandien jis pasodintas išgyvens apie 500 metų ir ilgai, primindamas šiuos laikus, bus auklėjančiu simboliu mūsų jaunimui ugdamas juose vienybę ir tvirtybę.

Kauno skautai.

Š. m. V. 4 d. Kauno tunto skautai minėjo šv. Jurgio, pasaulio skautų patrono šventę, Motinos dieną ir paukščių dieną. 15 val. visos draugovės su savo vėliavomis susirinko Rotušės aikštėje. Iš čia, griežiant 5 p. D. L. K. Kęstučio pulko orkestrui, nuėjo Ažuolynan. Iškilmes pradėjo tunti-ninkas vyr. sktn. J. Kuprionis, aiškindamas šių trijų švenčių reikšmę. Susirinkusius skautus pasveikino Sk. R. Dr-jos Centr. Vald. pirm. Dr. J. Alekna. Tunto štabo sekretorius psktn. V. Kastanauskas perskaitė kitų tuntų atsiųstus sveikinimus ir isakymą, kuriuo skautai-ės daugiau pasidarbavę skautijos gerovei pakeliami į aukštesnius vadovų laipsnius. 40 skautų — kandidatų prieš vėliavas ir išrikuotą tuntą davė skautų garbės pažadą — gyventi pagal skautizmo principus ir dirbti skautijos naudai. Nuo įžodžio davimo dienos skautai — kandidatai įskaityti į skautų Brolijos narius ir pradėjo nešioti kaklaryšį.

Sktn. O. Bradauskaitė ir psktn. Mt. Martinaitis pasakė trumpas kalbas, primindami mūsų motinų reikšmę gyvenime ir jų daromus, nors niekam kartais nepastebimus, darbus tautos ir valstybės klestėjimui ugdyti. Mirusios motinos pagerbtos susikaupimo valandėle, o gyvos didžiuoju skautų saliotu.

Skautai — gamtos draugai, tai sako 6-asis skautų įstatas. Dėl to skautai, švęsdami paukščių dieną ir reikšdami savo prisirišimo jausmus prie didingos gamtos, gražiems sparnuočiams įkėlė į šakuotų ąžuolų viršūnes net 20 inkilų. Ant kai kurių inkilų buvo išrašyti žodžiai: „Tegu džiugina praeivius jūsų balsai“ ir pan.

Pasveikinę atgijančią gamtą, pasigrožėję rasotų pievų žiedais, pasidžiaugę daug žadančiu rytojumi ir besišypsantiomis viltim kupini saulėto džiugumo ir kilnių užsimojimų, grįžo skautai į miestą, lydimi skambių maršų ir netilstančių dainų.

Dėkingi Kauno skautai savo vadams, suruošusiems tokią malonią ir gražią šventę

Psktn. Mt. M-tis.

Niagaros krioklys (Amerikoje).

dintas išgyvens apie 500 metų ir ilgai, primindamas šiuos laikus, bus auklėjančiu simboliu mūsų jaunimui ugdamas juose vienybę ir tvirtybę.

Po kalbų įvyko Vytauto medžio (jauno ąžuolo) sodinimas. Pirmučiausia lopeta užmetė ant jo šaknų žemės R. Prezidentas, vėliau ponė Prezidentienė, Kauno miesto burmistras, švietimo ministeris, krašto apsaugos ministeris, vyriausiojo štabo viršininkas ir kiti aukšti valstybės ir visuomenės asmenys.

Po iškilnių atskiros artilerijos grupės karininkų ramovė įvyko aukštiesiems svečiams arbatėlė.

Minimo medžio pasodinimu prasideda šių metų medžių sodinimo šventė.

KIRGĖLA.

I.

Pavasaris. Jonavos apylinkės Dargužių kaimo vyrų aria lauką. Oras gražus, linksma. Tačiau Povilas Kirgėla kažkodėl buvo be ūpo, „surūges“. Kiek paręš atsisėdo Palankėsės upelio pakrantėj ir iš lėto pliaukščioldamas botagu upelio vandenį arba botkočiu valydamas klumpių purvą, galvojo.

— Tavo juodis per žiemą gražiai „nusirijo“! — sušuko arčiau priėjęs to pat kaimo ūkininkas, kavalerijos atsarginis, Kazys Jocius, ir norėjo paglostyti arklį. Bet arklis spyrė į Jocių. — Tfu, kipšas, išgąsdino! — kiek atšokęs spiaudėsi Jocius, rodydamas į arklį. Kirgėla nemėgo Jociaus už jo aštrų liežuvį. Todėl dabar patenkintas šypsojosi, kad jo arklis išgąsdino Jocių.

— Jei kariuomenėj pateksiu į kavaleriją, tai būtinai prašysiu, kad leistų paimti ir juodį, — atsakė Jociui.

— Beja, tau greit jau reikės? — šiek tiek akį primerkęs, pajuokdamas, paklausė.

— Taip, jau greit... — vėl nuliūdęs atsakė Kirgėla.

Kirgėlos gyvenime kariuomenės klausimas buvo labai svarbus, nes jam šį pavasarį reikėjo jau stoti ir jis labai bijojo karo tarnybos. Žinodami jo bailumą, ūkininkai ir merginos dažnai jį pašiepdavo.

— Į kavaleriją stoti tau nepatarčiau, — šypsodamas tarė Jocius.

— Kodėl? — paklausė Kirgėla.

— Todėl, kad pirmas jodinėjimo savaites gausi botagu per įtemptus lampasus, o be to, nepratusiam kasdien jodinėti ir dar su kliūtimis, labai balnas paskausta, — juokavo Jocius.

— Bet už tai pėsčiam nereikės vaikščioti ir uniforma gražesnė, — aiškinosi Kirgėla.

— Kai daboklės gausi, neužmiršk pasiimti padušką! — juokėsi nueidamas Jocius.

II.

Nors Kirgėla ir buvo liurbavuotas, tačiau sveikai išaugęs vyriokas. Naujokų ėmimo komisija pripažino jį kariuomenėj tarnauti tinkamu, ir čia pat komisijos raštininkas atsakė:

— Ketvirtadienį susirinkti čia su savo čemodais ir fit! — parodė į stotį. Kirgėla nuliūdęs su savo seserim važiavo namo. Per visą kelionę tylėjo ir tik smarkiai užsitraukdamas miestely nupirktą papirosą murmėjo:

— Velnias žino kaip bijau tos kariuomenės!..

— Ką sakai? — paklausė sesuo.

— Nieko... Ketvirtadienį jau būsiu Kaune.

III.

Kirgėlai ketvirtadienis atslinko nepaprastai greit ir tą pačią dieną po pietų jis jau sėdėjo kareivinėje.

Kareivinėje nejauku — dideli kazematai, daug lovų, daug žmonių, vyresnieji šūkauja ir tai vieną, tai kitą iššaukia. Kirgėla nuliūdęs sėdėjo.

Tuo pat laiku į kareivines įbėgo ir kažką sušuko nedidelio ūgio, raudonskruostis grandinis. Apšidairęs aplink, pamatė Kirgėlą besėdintį.

— Na, ko tu čia žiopsai? Šieniką eik kimšt, gyviau!

Kirgėla pašoko, bet nesuprasdamas ko reikalauja, stvėrėsi paduškos, vėliau rankšluosčio ir sustojo.

— Šieniką, sakau, eik kimšt! žiopoly!

IV.

Rytinis trimitas prižadino ir Kirgėlą. Nutvėręs rankšluostį ir muilą bėgo prausyklon. Koridory sutiko stovintį, vakar matytą, grandinį. Pamatęs jį sumišo, ir pats nežinodamas kas daryti, staiga, išsitempęs prieš jį, sustojo.

— Ko nori? — paklausė grandinis.

— Mm... mikčiojo išsigandęs Kirgėla.

— Turi muilą, kurių dar galų nori? Bėk!

Kirgėla šoko bėgti ir „įgriuvo“ į artimiausią kambarį. Kambarį baltai apsiređęs kareivis plovė kažkokį buteliuką ir pamatęs naujoką priėjo arčiau.

— Duok knygutę! — atkišo ranką.

— Kokią? — išsigandęs paklausė Kirgėla ir ištraukė maldaknygę.

— Ligonijų knygutę, sakau, duok! — jau supykęs sušuko kareivis ir matydamas, kad jo nesupranta, paklausė:

— Ar sergi? Kas skauda?

— Aš noriu nusipraust — paaškino Kirgėla ir matydamas, kad kareivis susirūkė, pasitraukė arčiau durų.

— Aš paklydau, čia tiek daug durų, — aiškinosi, — Prausyklos ieškau...

— Čia ambulatorija!... Čia ligoninė! girdi? Bėk! Kirgėla kūliais per duris „išvirto“ ir kiek palakstęs rado prausyklą.

V.

Laikas greit slinko. Prasidėjo rikiuotės užsiėmimai. Į koją vaikščioti Kirgėlai dar sekėsi, bet gretų dvejinimo jokiu būdu negalėjo išmokti.

Nesuprantu! — galvojo Kirgėla, — kaip čia: viens, du, trys, ir gatava...

Viens, du, trys! Viens, du, trys! — rikiuotėj stovėdamas Kirgėla pradėjo patylom bumbėti ir kojas judinti. Pamatęs puskarininkis subarė.

— Rikiuotėj nejudėt!

— Na ir vėl, — sudejavo Kirgėla.

— Nekalbėt! — sušuko puskarininkis.

Kiek laiko praslinkus, Kirgėla gerokai pasitaisė ir atsikratė visų žioplumų.

Kirgėlos tobulėjimą greit pastebėjo jo draugai, tad dažnai kreipdavosi pas jį kokio nors dalyko išaiškinti.

VI.

— Kariuomenėj, brolyt, ne pas mamą užpečkėj sėdėti, — ne kartą atvykusiems naujokams sakydavo Kirgėla. Čia reikia būt mikliam, žvaliam. Liurbavot čia negalima — daboklės gausi.

Ėjo pamokos; vyr. pusk. Kudriešius aiškino naujokams sargybinio pareigas.

— Ką darysi, jei tavo saugojamas sandėlis staiga užsidegtų? — klausia puskarininkis naujoko.

— Tamsta būrininke, greit nubėgčiau pašaukti gaisrininkus, — atšovė naujokas.

— Palauk, brolyt, sargybinis neturi teisės pasitraukti iš posto...

— Reikia šaukti pavoju, iššaukt sargybą ir apie tai pranešti, — neiškentė ir įsimaišė Kirgėla, — tokio paprasto dalyko ir tai nežinai?

Pagaliau vieną gražų sekmadienį Kirgėla, jaunesniojo puskarininkio laipsny, išdidžiai vaikščiojo Dargužių kaime, tik ką iš kariuomenės atostogų parvažiavęs. Visi sveikino, klausinėjo kas nauja. Kirgėla jau buvo kitas žmogus. Ir kiekvienam su malonumu pabrėždavo, kad tik kariuomenė yra toji mokykla, kurioj ir iš liurbų sugebama gerus žmones išauklėti.

Bronius Zambyla.

KARIJOMENĖS GYVENIMAS

2 ulonų L. D. K. Birutės pulkas.

Naujokų priesaika. Balandžio 27 d. pulke naujokai priėmė priesaiką. Pamaldoms pasibaigus, išsirikiavusį pulką sveikino pulko vadas pulk. Plechavičius. Priminęs priesaikos reikšmę ir pareigas, kaip kovotojų, vadas kalbą baigė žodžiais: „Jaunieji ulonai, šiandien jūs prisiekėt prieš Dievą Tėvynei ir pulko šventenybei — vėliavai. Ši priesaika tebus jums parama dabar, toliau besilavinant karo moksle ir ateity kautynėse. Tegul ji gaivina jus ne tik čia, pulko eilėse, bet ir į atsargą išėjus. Neapvilkit savo viršininkų, nesutepkit nei savo, kaip kario, nei pulko garbės. Likę priimti į tikrųjų kovotojų eiles, turėkit vieną norą, vieną pasiryžimą — atimti pavergtą sostinę Vilnių ir kitas mums išplėstas žemes“.

Mokomosios komandos išleistuvės. Balandžio 27 d. išleista V. mok. k. laida. Baigė 47 mokiniai. Pirmieji trys — m. Česna Jz., Radėnas Kz. ir Vaitekūnas Jz. pakelti į jaun. pusk.; visi kiti išleisti eiliniai. Puskarininkiams įteiktos dovanos sidabriniai laikrodžiai.

14 val. puskarininkių ramovėj, baigusiems, suruošti tradiciniai išleistuvių pietūs, kuriuose dalyvavo pulko vadas, eskadronų vadai, egzaminų komisija ir vachmistrai.

Pietų metu į išleidžiamuosius kalbėjo pulko vadas, kuris priminė puskarininkių pareigas ir uždavinius. Jis sakė: „Gerbiemieji, smarkiai tobulėjant šių dienų karo technikai, ir, besitaikanti prie jos kautynių taktika, reikalauja iš grandies ar skyriaus viršininko didelio sugebėjimo manevruoti, mokėjimo kautis atskirtam nuo dalies, suprasti ir nujausti tai, kas veda prie bendrojo tikslo. Šių dienų kautynėse grandis ar skyrius, tinkamai prisitaikęs prie vietos, sudaro lyg atskirą mažą tvirtovėlę, fortą, kurio komendantu yra grandininkas ar skyrininkas, t. y. tie viršininkai, kuriais jūs dabar rengiatės būti“. Toliau pulko vadas palietė vidaus, kareivinių gyvenimą, susigyvenimą su eilinais ir pareigas grįžus atsargon.

Į vado kalbą atsakė baigusių vardu j. p. Česna: „Aš dėkoju visų baigusių vardu p. pulkininkui ir p. p. karininkams už įgytas žinias. Mes stengsimės būti tokiais, kokiais norim matyti mūsų viršininkai ir tikiuosi, kad nė vienas iš mūsų Jūsų neapvilis. Valio, p. pulkininke ir ulonų pulkas!“

28 d. IV. baigusieji grįžta į eskadronus naujoms pareigoms eiti.

Mora.

4 artilerijos pulkas.

Vakaras. Balandžio mėn. 26 ir 27 d. pulko karių klūbe liktiniai puskarininkiai vaidino Fleirio 4 v. komediją „Vagys“.

Pirmąją dieną vaidino kareiviams, antrąją kviestai publikai.

Vaidinimai abi dienas, kaip mėgėjams, pasisekė gerai. Kariai ir publika artistams daug plojo, palikdami jiems dėkingi už vaidinimus.

Dailidės kariai prie darbo.

Ats. art. gr. foto.

Ypač gerai atliko roles psk. Šalčiūnas, psk. Petrauskas, viršila Kukta ir p-lė M. Klimaitė.

Jie, laisvai vaidindami ir orientuodamiesi scenoj, kalboj, vaidinime visiškai originališkai ir natūraliai imitavo vaizduojamus tipus. Tiksliai derindami kalbą su veido išraiškomis, nemaža sukėlė publikai skanaus juoko ir entuziazmo.

Publikos buvo vidutiniškai.

Kino. Nors gana dažnai pulko karių kine demonstruojamos geriausios filmos, tačiau tokios grandioziškos dar lig šiol nebuvo, kaip „Pasaulinis tvanas“ arba „Nojaus laivas“.

Demonstruojant šią filmą per Velykų šventes, pulko karių kiną aplankė apie 1500 vilkaviškiečių. Pirmą ir antrą dieną ėjo po 3 seansus, ir visi buvo perpildyti.

Be to, dar balandžio mėn. 29 ir 30 d. demonstruota ji dėl Valstybinės gimnazijos, pradžios mokyklų — lietuvių ir žydų — mokinių ir pulko kareivių. Mokinių irgi buvo apie 500.

Šios filmos turinys paimtas iš pasaulinio tvano ir didžiojo karo laikų. Sugretintas pirmas su dabartiniu kraujo tvanu ir anų laikų kultūra su dabartine.

V. p. B. J.

Atskira artilerijos grupė.

Prieš pat Velykas pasibaigė jaunų kareivių mokymas. Visi praeitų metų rudens šaukimo kareiviai buvo mokomi prie 1 baterijos. Prieš Velykas buvo paskelbti egzaminai ir priesaika.

Visi susirūpino ir pradėjo intensyviai mokytis ir ruošti egzaminams; egzaminais visą laiką įdomavosi pats artilerijos viršininkas. Visi jaunieji kareiviai stengėsi kuo sėkmingiausiai baigti mokymą. Daugelis egzaminus išlaikė gana gerai. Keletas kareivių mokslo pradžioje beveik nemokeyo lietuvių kalbos. Per egzaminus jautėsi žymi pažanga.

Po egzaminų prieš priesaiką, A. Panemunės parapijoj buvo pamaldos, vėliau rajone buvo atlikta priesaikos ceremonija.

Visi jauni kareiviai atrodė rimti ir susikaupę. Pamaldas ir priesaiką atlikinėjo 5 p. pulko kun. kapel. Abraitis. Iškilmės maršui grojo 5 p. pulko orkestras.

Pajelmis.

Buvusius butegeidėnus prašom į talką.

Pamažų jau pradeda užsimiršti mūsų pulko pirmosios dienos ir darbai, jo pergyventos skausmo ir džiaugsmo valandos, Nepriklausomybės kovų žygiai... O dar ilgiau palaukus, ir visai užsimirš.

Matydamas tai 7 pėst. Žem. Kunig. Butegeidžio pulkas pradėjo rinkti savo pulko istorijai medžiagą. Kad ji būtų visa ir tiksliai surinkta, būtina yra reikalinga visų pulke tarnavusiųjų ir tarnaujančiųjų karių-butegeidėnų pagalba. Tiktai tada bus galima tiksliai ir plačiai apibūdinti pulko kūrimosi periodas, Nepriklausomybės kovų žygiai ir taikos meto gyvenimas.

Todėl pulko istorijos medžiagai rinkti komisija kreipiasi į visus, o ypatingai į pulko kūrimosi ir Nepriklausomybės kovų dalyvius butegeidėnus, prašydama visus parašyti savo atsiminimus. Prašoma rašyti kas ką ir kaip gali, nežiūrint į rašinio formą bei stilių. Tik reikalinga, kad teisingai būtų paminėti faktai, datos, skaičiai ir t. t. Jei aprašomos kurios nors kautynės, prašoma pažymėti koks Tamstos daliai buvo duotas uždavinys atlikti, kaip jį atlikote, kieno vadovaujami, kurie, kiek, kaip, kur žuvo ir kur palaidoti kovos draugai — butegeidėnai, kiek paimta priešų į nelaisvę, arklių, ginklų, gurguolės ir t. t. Ypatingu atidumu prašome aprašyti pirmutines kautynes ties Daugėlaičiais, įėjimą į Vilnių ir Širvintų bei Giedraičių kautynes. Prašoma, kam arčiau pažįstama, aprašyti to laiko ir pulko ūkišką padėtį, pažymėti visus trūkumus ir kaip vėliau jie atsiliėpė pulko veikimui.

Visus atsiminimus prašome iki š. m. rugsėjo mėn. 1 d. prisiųsti adresu: 7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko istorijos medžiagai rinkti komisijai, Klaipėda.

Jūs Šaulių gyvenime

Sporto kronika

Šiaulių šaulių rinktinės būrių atst. suvažiavimas.

Balandžio 27 d. Šiauliuose įvyko šaulių rinktinės būrių atstovų suvažiavimas, kur buvo išrinkta nauja rinktinės valdyba ir aptarta rinktinės reikalai. Į naują rinktinės valdybą išrinkti: pirmininku šaulys Kaveckas ir nariais šauliai Staškevičius, Klupšas, Nainys ir Ginevičius. Šiaulių šaulių rinktinė — viena didesniųjų ir veiklesniųjų šaulių sąjungoje. Apskrities centro — Šiaulių miesto ir provincijos visuomeniniam gyvenime šaulių būriai vaidina labai įžymų vaidmenį. Šaulių darbą vietos visuomenė visokeriopai remia, atmindama didvyriškas šaulių partizanų kovas su bermontininkais ir kitais mūsų pirmųjų nepriklausomybės metų priešais. Visuomenė yra sudariusi draugiją šaulių darbui remti. Į tą būrį įeina visokių pakraipų ir net tautybių žmonės. Mokėdami kas mėnuo mažiausiai po 5 lt. nario mokesčio, rėmėjų būrio nariai tuo būdu šauliams sudeda gana gražias pinigų sumas.

Šiuo metu Šiaulių šaulių rinktinė turi didelę ir gana gerai įrengtą savo būstinę, kur yra ir klūbas, susisiektimo priemonių ir kitokio turto. Rinktinėje yra bent keliolika gausingų ir gerai grojančių orkestrų, daug chorų, vaidybos mėgėjų kuopelių, bibliotekėlių ir t.t. Greitu laiku rinktinės vadovybė nusistačiusi įsigyti Šiauliuose didelius savus namus.

Rinktinės vadu yra okupuoto Vilniaus krašto lietuvis kap. Kurpis.

Būrio manevrai.

Verbų sekmadienio rytą gražiose Nemuno pakrantėse ties administracijos linija buvo Liškevos šaulių būrio manevrai. Vadovavo kuopos vadas ats. leit. Z. Prapeščius ir būrio vadas M. Lukošūnas. Manevrai pavyko.

Žaslių būrio sukaktuvės.

Balandžio 23 d. buvo Žaslių šaulių būrio metinė šventė. Dalyvavo būrio šauliai — vyrai, moters, jaunieji šauliai (vaikai). Grojo orkestras. Šventė prasidėjo pamaldomis bažnyčioje. Mišias atlaikė ir po jų prisakdino šaulius šaulys kun. Petkelis. Iškilnėse ties nepriklausomybės paminklu būrį pasveikino specialiskai į iškilmes atvykęs Kaišiadorių karo komendantas pulk. leit. Šiaudys. Taip pat iškilnėse dalyvavo ir vietos šaulių rinktinės vadas. Būrį pasveikino daug vietos organizacijų. Vakare buvo būrio suruoštas viešas vakaras. Vaidino „Aušros sūnus“.

Miežiškiai. Balandžio 27 d. įvyko vietos šaulių būrio šaudymo pratimai kovos šoviniams. Vadovavo XII rinktinės vadas kpt. Petkevičius. Po šaudymo buvo lengvoji atletika: šokimas į aukštį, į tolį ir bėgimas. Vakare vaidino „Moterims neišsimeluosi.. (3 v. komedija). Suvaidino puikiai. Publika buvo patenkinta. P. Mikalauskas.

Šimonys (Pnv. a.) — penkiolikos organizacijų miestelis. XX-tas amžius yra organizacijų. Tą šimoniečiai gerai žino. Ir šimonietis ne veikėjas, jei neįstoja į kelias organizacijas.

IV. 27 d. buvo šaulių būrio susirinkimas. Įvairių reikalų reikaliukų, susirinkimas užsitęsė 3 val. Čia uniformos, šventė, sportas, rikiuotės pamokos; čia laikraščiai, knygos, paveikslai, atvirukai; čia būrio istorija ir komisija tam reikalui ir t. t., iš viso 9 punktai.

Vyriausi du punktai suvažiavimų pranešimai, o pats jauniausias, tasai devintas — atsisveikinimas su išvykstančiu kariuomenėn smarkiu vyru šauliu Baliu. Išleidom, išlydėjom. Būtų dar buvęs atidėtas vieneriems metams ėmimas, bet jis naujokų ėmimo komisijai pasakęs: „Noriu tėvynei tarnauti, imkite“. K-ja ji paskyrusi aviacijon.

Laimingai skrajoti mėlynoj padangėj.

Šaulys.

KSS (Lyga) — Freya (Lyga) 4:1 (0:1).

Balandžio 27 d. Klaipėdos miesto stadione įvyko tarp minėtų komandų pirmenybių rungtynės. Žaidimą pradėjus, priešas prieina prie KSS vartų, bet golo nėra. Tada KSS paima iniciatyvą į savo rankas ir laiko per visą puslaikį, bet daug progų neišnaudoja. Puslaikio vidury prieš puolėjui pavyksta įmušti gražus golas KSS'esui. Taip ir baigėsi pirmas puslaikis.

Antrame puslaikyje žaidimo vaizdas šiek tiek pasikeičia. KSS sėkmingiau kombinuoja ir didesne persvara, negu pirmame. Freya daugiausia ginasi. 18 minutę KSS centro puolėjui Vilimavičiui I pavyksta rezultata išlyginti. Dabar KSS pradeda smarkiai spausti priešą. Bet neblogas Freyos vartininkas daug golų atmuša. 28 minutę vėl Vilimavičius I kerta antrą golą Freyai. Toliau pasitaiko prie KSS vartų labai pavojingas momentas: net keturis iš eilės kartus priešas muša Igovinui į vartus, bet jis vis sulaiko. Toliau 42 minutę pavyksta KSS-esininkui Šurkui įmušti trečią gražų golą priešui. Vėliau 44 minutę vėl Šurkus kerta paskutinį golą priešui. Taip ir baigėsi rungtynės užtarnautu KSS laimėjimu.

Žiūrovai.

Kaip mūsų seneliai tarnavo kariuomenėj.

(Seno rekruto pasakojimas).

Tai buvo laikai, baisūs laikai. Tada naujokai neidavo stot ėmimo komisijon, kaip šiandien būriais, dainuodami. Ir vardą jie tada turėjo „rekrutas“. Juos gaudydavo po miškus, lyg žvėris, ir suvarydavo, beveik šautuvus atstatę. Taip buvo ir man — sučiupo į pabėgusio brolio vietą ir nugarūdo į Panevėžį. Panevėžy radau daug privarytų rekrutų. Visi jie buvo baisiai nusiminę. Rusiškai nemokam, nesuikalbam, tai „načalstva“ taip ir daužo mus, kaip gyvulius. Iš čia išvarė Rusijos gilumon. Ėjom pėsti, nes geležinkelių dar nebuvo. Dvi dienas eidavom, o trečią ilsėdavomės. Ir taip ėjome 3 savaites. Valgyti kelionėje duodavo beveik tik vienu kruopų, kuriose, lyg veidrody, buvo matyti virėjo veidas. Pagaliau pasiekėm savo vietą ir apsisostjom.

Čia buvo dideliausios kareivinės su baisiai ilgu koridorium. Tame koridoriuj mus išrikiavo, dviem eilėm pasieniais, atėjo apicierius¹⁾ su „detkomis“²⁾ ir eidamas per visą karidorių kreida rašė kiekvienam ant krūtinės, kas kur skiriamas. Paskiau „detkos“ nusivedė į vidų ir parodė kiekvienam vietą, kurioje jis sėdės ir gulės. Ir davė 3 dienas poilsio. O po tų 3 dienų, tai Dieve saugok! Kai išvarė mokyti, tai bėgom ir bėgom, grūdo ir grūdo taip, kad iš mano batų, už kuriuos tarnavau visus metus, per savaitę tik lopai beliko.

Miegofei leisdavo tik 4—5 val., ir kurie buvo silpnesni, pradėjo nebeišlaikyti. Kai kurie pamokų metu apalpę pagriūdavo. Jiems sanitarai kišdavo panosin „štinkspirito“, nuo kurio atsigaudavo. Taip per dienas gainiodavo, o naktimis mokydavo rusų kalbos. Būdavo „detka“ paima už plaukų, nosies, ausies ir klausia: — „kak po vašemu?“ (kaip jūs vadinat). Kai pasakom, tai jis išverčia rusiškai: „volosy, nos, ucha“ ir taip visko mokėmės. Vėliau išskirstė mus į pulkus. Aš patekau Smolenskan, iš kur per Maskvą teko eiti į karą su turkais. Maskvoje mus palaimino vyriausias pravoslavų archirejus, o pasveikino pats caras ir dovenojo visiems po 1½ rublio. O karas su turkais buvo baisūs, jokių apkasų nebuvo daroma. Varydavo tiesiog pliku lauku „šerengomis“. Kai vieną „šerengą“ išmušdavo, tai grūsdavo kitą, ir žmonių primušdavo krūvomis. Bet aš kažkaip stebuklingai gyvas ir sveikas išlikau ir ištarnavęs aštuoneta metų, laimingai grįžau į namus.

Ig. Padaiga.

Jeigu pas tave trumpas durtuvas, prieik arčiau priešo.

¹⁾ apicierius — karininkas.

²⁾ „detkomis“ vadindavo senus kareivius.

Lenkai ruošia gyventojus būsimam karui.

Lenkai gana daug dėmesio kreipia į gyventojų parengimą būsimam aviacijos ir dujų karui. Tam tikslui yra susiorganizavusi priešaviacinio ir priešdujinio apsigynimo draugija, trumpai vadinama L.O.P.P. Draugija ruošia paskaitas, parodas „aviacijos ir dujų savaites“, kur gyventojai praktiškai supažindinami su priešaviacinio ir priešdujinio apsigynimo būdais ir priemonėmis. Be to, draugija aprūpina gyventojus dujokaukėmis ir specialiai literatūra. Pernai metais vyriausias L.O.P.P. komitetas aprūpino visas aukštesnias mokyklas dujokaukėmis ir tam tikromis priešaviacinio ir priešdujinio apsigynimo bibliotekėmis ir paveikslais. Šiemet tomis priemonėmis bus aprūpintos visos pradžios mokyklos.

Vokiečių karo laivyno kelionė.

Balandžio mėn. pradžioje beveik visas vokiečių karo laivynas išplaukė į Viduržemio jūrų kelionę. Kelionėje dalyvauja visi esą rikiuotėje linijos laivai — „Schleswig-Holstein“, „Gessen“, „Hannover“ ir „Schlesien“; kreiseris „Königsberg“ ir 4 torpedininkų pusflotilės. Laivai aplankys Vigo, Valensijos, Palermo, Sirakūzų, Atėnų, Smirnos, Palmos, Lisabono ir kai kuriuos kitus kraštus. Kelionė užtruks ligi birželio mėn. 18 dienos. Kelionei vadovauja karo laivyno vadas bei linijos laivų ir žvalgomųjų ginkluotų pajėgų viršininkai.

Anglai statys kiniečiams karo laivyną.

Tarp anglų karo laivyno vadovybės ir Kinijos vyriausybės pasirašyta sutartis dėl kiniečių karo laivyno stiprinimo. Pagal šią sutartį, speciali anglų jūrų misija turės parengti kiniečių jūrininkus ir padėti kiniečių karo laivyno vadovybei sudaryti laivyno statybos programą.

Kiniečių jūrų kadetų korpo mokiniai turės būti tuojau komandiruoti į Anglijos jūrų karo mokyklą išėiti pagreitintą mokslo kursą.

Kinijos karo laivyno vadovybė numato pastatyti šiuos laivus:

- 2 linijos laivus po 12.000 tonų vand. talpumo,
- 4 lengv. kreiserius po 5.000 tonų vand. talpumo,
- 2 lėktuvlaivius,
- 12 upių patrankinių laivų,
- 2 nardomuosius minų statytojus,
- 2 transporto laivus ir
- 2 laivus — plaukiojančias ligonines.

Tačiau dėl lėšų stokos vargiai pasiseks kiniečiams šią laivyno statymo programą greitu laiku įvykdyti.

TARYBŲ RUSIJA. Vieną sako, kitą daro.

Komunistai visur, kur tik gali, stengiasi paagituoti kitų valstybių kariuomenes prieš jų vyriausybes dėl jų tarnybos sunkumo ir kareiviams daromų skriaudų. Sakysim, ir šiemet gegužės 1 d. ruošėsi savo agitaciją visur pavaryti. Tad idomu pažiūrėti, kaip gi gyvena rusų kareiviai. Ar iš tikro ten yra toks rojus, kokį komunistai siūlosi duosią kitiems.

„N. korpo artilerijos pulkas savo rajone organizavo didžiulį „kolchozą“ (bendrą komunistišką ūkį) iš 500 hektarų. „Kolchozas“ nieko, be žemės, neturi, tad tenka pulko jėgomis apdirbti ir apsėti laukus. Tris dienas visas pulkas sėjo laukus. Kadangi buvo sugaištos užsiėmimo dienos, tai užsiėmimai buvo daromi poilsio dienomis (mat švenčių komunistai neturi). Tokiu būdu nuo pusės kovo ligi balandžio pradžios pulkas neturėjo jokio poilsio. Taip pat numatoma, kad ir balandžio mėnesį poilsio nebus, nes užsėta dar tik 100 ha. Raudonarmiečiai baisia pailso ir užsiėmimus atlieka labai prastai“. Taip rašo pačių komunistų spauda.

Visoje raudonojoje kariuomenėje yra „kolchozų“ per 300.000 ha.

Rinktinių šaulių komandų pulkuose.

Pereitais metais raudonosios kariuomenės visuose pėstininkų ir kavalerijos pulkuose suorganizuotos rinktinių šaulių („snajperų“) komandos. Šiose komandose, kai kurie mokymo dalykai, kaip antai: šaudymas, maskavimas ir fizinis lavinimas, išeinami daug plačiau, ne kaip kitų kareivių. Ypatingas dėmesys kreipiamas į šaudymo mokymą, kuris

užima žymiausią programos dalį. Iš 770 mokymo valandų, šaudymo mokymui skiriama 313 val. Lauko pratimuose rinktinių šaulių komandos dalyvauja savo batalionų sudėtyje. Čia įvairiose kautynių aplinkybėse rodomas rinktinių šaulių pritaikymas. Į fizinio lavinimo programą įeina boksas ir džiu-džitsu.

Automatiškas zenitinių baterijų ugnies valdymas.

Apsigynimas nuo priešo lėktuvų eskadrilių, apšaudant juos baterijų ugnimi, yra labai sunkus dalykas. Tai daugiausia pareina nuo to, kad blogai nustatomas taikynys. Reikalaujama išmatuoti lėktuvo tolumą, aukštumą ir greitumą, atsižvelgti į atmosferos sąlygas, teirautis lentelėse, paduoti komandas ir pagaliau visa tai atlikti su didžiausiu skubumu. Didžiajame kare tokio šaudymo rezultatai dažniausiai būdavo labai menki.

Dabar amerikiečių kariuomenėje įvestas neseniai išrastas aparatas, kurio konstrukcija primena vadinamus „Robotus“. Šis aparatas atlieka visus minėtus veiksmus, dargi net sudėtingiausius, kaip pabūklų nutaikymas ir iššovimas. Pakanka nedidelio skaičiaus, gerai išlavintų sekėjų, kurie per 30 sekundų nuo priešo lėktuvų pasirodymo gali apiberti juos gerai nutaikytų baterijų sviediniais.

Aparato konstrukcija tokia. Aparatas turi 2 tolinačius (Fernrohre), prie kurių statomi sekėjai. Vienas seka horizontaliai, o antrasis — vertikaliai lėktuvo arba eskadrilės judėjimą. Abejus judesius aparatas kombinuoja. Trečiasis sekėjas tuo laiku įvairių ratukų pagalba nustatinėja pataisas dėl oro įtakos, vėjo krypties ir stiprumo, lėktuvo aukščio ir t.t. Tos pataisos dantračių sistema suderinama su pirmųjų dviejų sekėjų nustatymais. Pati mašina, pastatyta ant tam tikro vežimo, randasi toliau nuo baterijos, patogiam sekimo punkte. Surastieji galutini duomenys elektros laidu perduodami baterijai. Ten elektros impulsai paveikia synchronometrus (synchronomote), kurie pabūklus pasuka reikalinga kryptimi, nutaiko ir paleidžia ugnį. Nutaikymas yra nepaprastai tikslus ir prieš eskadrilę būtinai patenka į užtveriamąją ugnį.

Naktį, šalia tolinačių taikymo prietaisų, naudojami garsų matavimo prietaisais. Jie susideda iš grupės (4), panašių į milžiniškus garsiakalbius, rezonatorių, kurie gali sukinėtis garizontale ir vertikale kryptim. Kai pasigirsta besiartinančių lėktuvų užimas, kuo tiksliausia išmatavus garso stiprumas, nustatomas lėktuvų pakilimo kampas ir azimutas. Tie skaičiai perduodami automatui. Automatas pats nustato prožektorius, o šie pasuka pabūklus besiartinančių lėktuvų kryptimi. Lėktuvai patekę į šviesos pėdą jau nebegali pasislėpti nuo tolinačių ir netrukus ant jų pasiberia artilerijos sviediniai.

Taip pat ir pabūklai yra padaryti visai kitoniški. Dabar turima tokių stovų konstrukcijų, kurios duoda galimumo užtaisyti pabūklą, esant vamzdžiui bet kokioje padėtyje, dargi vertikalyje. Pabūklai turi automatiškus gilzų išmetamuosius įtaisus ir užraktus, kurie pagriebia šovinį ir patys įveda į vamzdį. Tokiu būdu pasiekiamas šaudymo greitumas iki 30 šūvių per minutę.

Vilnius lenkams akis bado.

Lenkų spauda dažnai nusiskundžia, kad jiems nesiseka Vilnius padaryti „tikru Lenkijos miestu“. Net ir daugelis užsienio firmų bei įžymesnių asmenų net oficiališkai (raštuose) Vilnių mini, kaipo Lietuvių miestą. Dažnai gaunami iš užsienio laišakai yra adresuoti „Lithuanie — Vilno“ (Lietuva — Vilnius). Tokių laiškų ateina labai daug.

Arba dar labiau lenkų spauda piktinasi, kai tokiais adresais laišakai grįžta į Vilnių iš Nepriklausomos Lietuvos su Lietuvos pašto užrašais „Polens occupation“ (Lenkų okupacijoj).

Neseniai lenkų laikraštis „Slowo“ piktinosi, kad labiausiai tuo atžvilgiu pasižymi vokiečiai, kurie net įvairius firmų pasiūlymus atsiunčia adresuodami: „Litauen — Vilno“. Apie šį lenkų „vargą“ su Vilniumi rašo Vilniuj leidžiamas lietuvių laikraštis „Vilniaus Rytojus“.

Bet čia dar būtų „pusė bėdos“. Su Vilniumi turi dar didesnio „vargo“. Paskutiniu metu kai kurių valstybių didesniuose miestuose net įžymūs visuomenėjų asmens yra suruošę paskaitų bei diskusijų (ginčų) Vilniaus klausimu. Kadangi tokios paskaitos — diskusijos įvykdavo žymiose miestų salėse, tai susirinkdavo daug publikos. Tokios diskusijos baigdavosi Lietuvos naudai, o lenkus vos vienas kitas gindavo.

Nauji leidiniai.

KALBA. Bendrinės kalbos žurnalas. 1 nr. I tom. 1 sąsiuvinys. Redaguoja Pr. Skardžius. Leidžia „Sakalo“ b-vė. Adr.: Kaunas, Perkūno al. 28 nr. Šio numerio kaina 3 lt.

Šis „Kalbos“ laikraštis, kaip pasisako redakcija, turi aiškų, apibrėžtą tikslą: tai yra ne mokslo, bet praktiniams mūsų bendrinės kalbos dalykams skiriamas laikraštis. Jam rūpėsianti rašyba, fonetika, morfologija, sintaksė, žodynas, terminologija, kalbos stilistika ir kiti su mūsų kalba susiję dalykai.

Kadangi laikraštį būsią nagrinėjami daugiausia bendriniai mūsų kalbos dalykai, todėl jo turinys bus taikinamas platesnei visuomenei, kad ji galėtų suprasti ir vidutinis inteligentas.

Šiame „Kalbos“ nr. daugiausia savo straipsniais pasirodo patys žurnalo pradininkai (iniciatoriai): Pr. Skardžius, Pr. Brenderis, Zigm. Kuzmickis, V. Mykolaitis-Putinas, A. Salys, J. M. Laurinaitis, J. Talmantas. Teoretiniuose straipsniuose keliami šie dalykai: kalba ir kalbėjimas, kalba ir visuomenė, kalbos dėsmingumas ir jos menas, rašyba ir jos reforma, kalba ir taryba (ortofonija), reikalas atgaivinti terminologijos darbą ir prikelti „Kalbos“ draugiją.

Iš praktinių straipsnių bus visų vertingiausias Rygiškių Jono pomirtinis dalykas, kur taisoma mūsų laikraštinės kalbos svetimybės ir kiti netikslumai. Labai gerai būtų, kad su šiuo straipsniu smulkiai susipažintų visi „Kario“ bendradarbiai. Tuo tik pramoktų kalbos ir pakeltų savo straipsnių vertę.

Skauto knygynėlis Nr. 1 **KELIAS Į LAIMĘ.** Leidinį redagavo pschn. St. Jakštas ir pschn. K. Avižonis. Kauno tunto 1-os skautų vyčių draugovės leidinys. Kaunas, 1930 — Vytauto Didžiojo — metai. Kaina 2 lt. 50 ct.

Skautai yra jaunimo organizacija, kurią 1907 m. įkūrė anglų kariuomenės generolas R. Baden-Pawell, didelis jaunimo draugas ir žymus pedagogas. Per šiuos 23 metus skautų organizacija išsiplėtė visame pasauly, o jos eilėse yra milijonai gražiausio ir kilniausio jaunimo.

1918 m. Vilniuje įsikūrė pirmoji Lietuvos skautų draugovė, o dabar jau skautų rasime beveik kiekvienoje aukštesnėje arba vidurinėje mokykloje. Tatai rodo, kad skautybės obalsis „Dievui, tėvynei ir artimui“ visiškai atitinka jaunimo dvasią.

Skautų auklėjimo pagrinde yra kariškos drausmės ir tvarkos dėsniai. Todėl skautai — kariuomenės talkininkai, o iš jų eilių išeina geriausi ir pavyzdingiausi kariai.

Kalbamoji knyga „Kelias į laimę“ yra, tarytum, trumpa skautybės enciklopedija. Žinomas filosofas prof. St. Šalkauskas plačiai nagrinėja skautų pasaulėžiūrą, ats. gen. Daukantas aiškina, kaip svarbu savo kraštą pažinti. B. Montvila aiškina, kas yra skautas vytis (skautai nuo 7 iki 12 m. amžiaus vadinami vilkiukais, nuo 12 iki 18 m. skautais ir nuo 18 m. Vyčiais arba roveriais), žinomas rašytojas J. Dobilas (kun. Lindė) paliečia skauto vaidmenį šeimyniniame gyvenime. Toliau rašo sktn. V. Kviklys „Savitarpio pagalba“ prof. Iz. Tamošaitis „Skautų brolija — tautiškas jaunimas“, kun. Vl. Mažonas „Skautai vyčiai ir religija“, vyr. sktn. J. Kuprionis „Jaunuolio uždaviniai atgimusiame Lietuvoje“, pschn. K. Avižonis „Vytautas Didysis ir mes“, dr. A. Juška „Skautai ir mokykla“, mokyt. S. Dainora „Mokytojo darbas ir jo talkininkai“, ats. leit. J. Dainauskas „Skautiškas pastabumas“, prof. T. Ivanauskas „Paukščių globos reikalas“, sktn. V. Čečeta „Vadas“, sktn. J. Juozaitis „Sugebėjimas vadovauti“, pschn. „Praktiškas vadovavimas“, sktn. A. Saulaitis „Skautų aktingumas spaudoje“ ir pschn. S. Jakštas „Lietuvos skautų vyčių penkių metų gyvavimo ir veikimo apžvalga“.

Kaip matyti, ši knyga labai vaizdžiai parodo, kas yra tikrasis skautas ir koks jo vaidmuo tautos gyvenime. Knygoje yra 16 paveikslų ir daug piešinių. Leidinys labai švarus ir gražus. Popieris geras. Todėl patariama ją įsigyti ne tik visoms kariuomenės ir mokyklų bibliotekoms, bet ir tiems kariams, ypač karininkams, kurie mėgsta jaunimą, nori susipažinti su skautybe ir padėti jiems veikti.

Akiras. KAIMO VESTUVININKAI. Išleido Amerikos lietuvis Juozas Bačiūnas. Kaunas, 1930 — Vytauto Did. — m. 32 pusl.

Šioj mažoj knygutėj Akiras deda senovės lietuvių vestuvių apeigas, kurios šiandien išnyko. Tiesa, dar kai kuriose Lietuvos vietose yra užsilikę tų papročių liekanų, bet ir jos baigia nykti, ypač po didžiojo karo. Nors Akiras prakalboj

sakosi norįs (tuo savo darbeliu) atgaivinti senovės lietuvių apeigas mūsų kaimiečių tarpe, bet vargu jos beatgys. Moderniškumas šuoliais veržiasi ir į mūsų kaimus, ypač dabar kaimui artėjant su miestu.

Šioj knygutėj paimta tik vienos apylinkės papročiai. Beveik kiekviena apylinkė savo papročiuose turėdavo šį tą savotiško, kitiško, žinoma, smulkmenose, bet pats papročių kamienas būdavo bendras visur. Tik vienur anksčiau tie papročiai išnyko, kitur vėliau.

Minimoj knygutėj vestuvių apeigos parašytos beletristiška forma. Be to, gale pridėta Stepo Zobarsko eilės „Audėja“.

PRIEKAIŠTAI DVASININKAMS. Stephan Berghoff. Išvertė Juozas Stankevičius. Marijampolė. 1930 m. Kaina 90 centų.

MEDICINA. Laikraštis skiriamas medicinos teorijos ir praktikos reikalams. Nr. 2.

ŽEMĖS ŪKIS. Žemės ūkio mokslo žurnalas 4 nr.

ŽIDINYS. Literatūros, mokslo, visuomenės ir akademiškojo gyvenimo mėnesinis žurnalas 4 nr.

VAIRAS. Mėnesinis kultūros žurnalas. 5 nr.

KOSMOS. Gamtos ir šalimų mokslų iliustruotas mėnraštis su populiariu skyriumi „Gamtos Draugas“ 3—4 Nr. Kovo ir balandžio mėn. 1930 — Vytauto Didžiojo — metai. Turinys: Kosmos (65—112 psl.): S. Kolupaila, P. B. Šivickis ir K. Pakštas, „Kosmo“ draugams rašytojams ir skaitytojams; P. Slavėnas, Visatos ribos; P. B. Šivickis, Dvynių kilmės klausimas; P. Jucaitis, Augalas ir gyvulys chemijos šviesoje; Pr. Dovydaitis, Gustav'as Steinmann'as ir žmogaus kilmės klausimas; P. B. Šivickis, Thornburn Brailsford Robertson (1884—1930); K. Pakštas, George Goudie Chisholm (1850—1930); Pr. Dovydaitis, „Klimatas“ ir „klimatų mokslas“ senovėje ir šiandien; M. Kvašninas-Samarinas, Brazilijos ir Urugvajio agro-geologiniai bruožai (su 5 pav. tekste) (nebaigta);

GAMTOS DRAUGAS (33—64 psl.): F. Drevermann ir H. F. Osborn, Prieš milijonus metų išnykusios gyvijos atgaivinimas (su 29 paveikslais; tęsinys ir pabaiga); P. B. Šivickis, Moluskas *Cypraea moneta* Lietuvos senkapiuose; Pr. D. Ivairėnys; T. Ivanauskas, Inkilai paukščiams (su 3 pav.); T. Ivanauskas, Žodis visuomenei Lietuvos laukinių paukščių globos reikalui; P. B. Šivickis, Gyvatės išnara (4-sis aprašymas iš kelionių po Lietuvą); A. Purėnas, Anglis. 1) Bendrosios žinios; J. Brežinskis, Lietuvos laukinių paukščių globos reikalui; A. Puodžiūkytas, Naujesnieji magnetizmo tyrimai; E. Wasmann, Iš Baltijos gintaro dokumentų prieš 2 milijonų metų (nebaigta).

Redakcijos atsakymai.

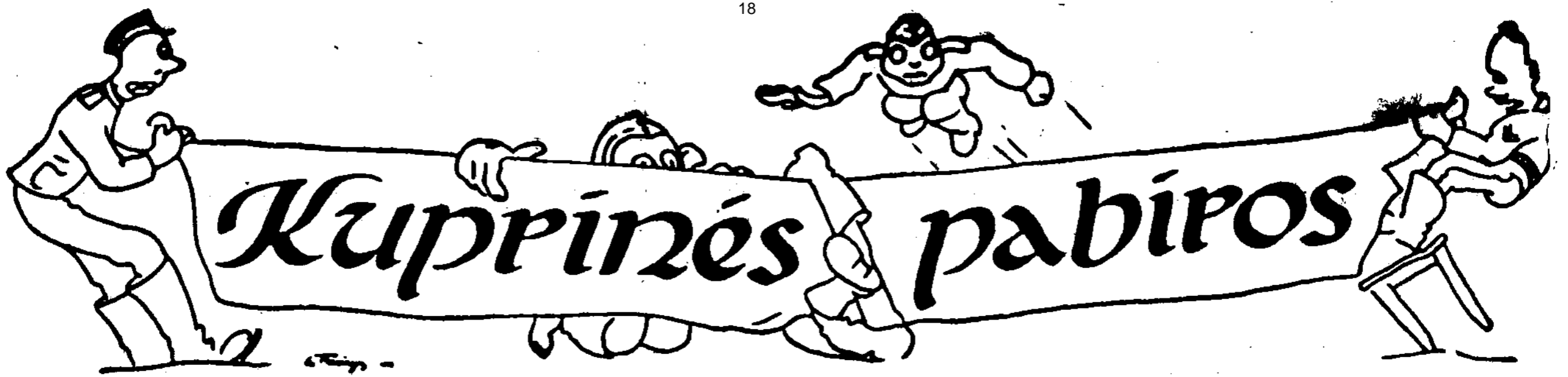
K. Dirmantui. Jums įskaitėme ir galvosūkių 15 nr. sprendimą.

Auzai Trakiui. Jums galvosūkių 16 nr. sprendimo neįskaitėme, nes jį sprendėte ant „Kario“ iškarpos. Jau buvome rašę, kad tokių sprendimų nepriimsime.

Br. Banaitytei ir A. Šelmytei. Jums galvosūkių 16 nr. sprendimą įskaitėme.

Virš. Digriui. Spaudoj jau buvo rašyta, kad karo invalidams šelpti komitetas praneša Lietuvos piliečiams, jog jau yra išėjęs įstatymas didžiojo karo invalidams pensijai gauti. Tie did. karo invalidai, kurie dar nėra padavę prašymų pensijai gauti ir nėra perėję per sveikatos tikrinimo komisiją, gali duoti prašymus krašto apsaugos ministeriui. Prie prašymo reikia pridėti šiuos dokumentus: 1) tarnybos lapo nuorašą, 2) sveikatos tikrinimo komisijos ligos liudymą (gali būti atsiųstas vėliau komisijai, sveikatą patikrinus), 3) policijos ar valsčiaus valdybos liudymą, kad jis nėra patekęs į invalidų namus arba nėra įstojęs į valstybės ar visuomenės labdarybės įstaigą, kurioj gautų visą išlaikymą, 4) policijos pilietybės liudymą, kuriame būtų nurodytas vidaus paso nr. ir 6) policijos liudymą, kad jis nėra nustojęs pensijos teisės nusmerkimo dėliai (Baud. St. 28 str.).

Eil. J. Bartkui. Jeigu viršininkas sutinka, tai galima prašyti civilės tarnybos ir tebetarnaujant kariuomenėj, prieš pat paleidimą. Galėtum gauti ir pasienio policijoj eilinio policininko vietą. Reikia prašyti to apskrities viršininko, kurio rajone norėtum gauti tarnybą. Prie prašymo reikia priklijuoti 4 lt. žyminio mokesčio ženklą ir pridėti savo vado atestaciją.

Pirmieji naujoko Petro nuotyčiai.

Į naujokų priėmimą mūsų Petras atpūškavo. Sveikas vyras, kaip ridikas, aišku, priimtas jis tapo.

Pasijuto Petras vyrų, kai kareivių jį paskyrė. Žengia linksmas per miestelį, nes ryt rytą vyks į dalį.

Kai į pulką jis atvyko, tuoj kareiviai jį apspito; Viens „užfundyt“ Petrą prašo, kits naujokui šposą krečia.

— Ką tu, Petrai, čia vaizduojies? Priešais stovintis prabilo, ir mūsų Petras, kaip pėdelis, pasijuto jau apviręs.

Nedrąsus.

— Kaip, tamsta, drįsti, girtas būdamas, prašyti išmaldos?

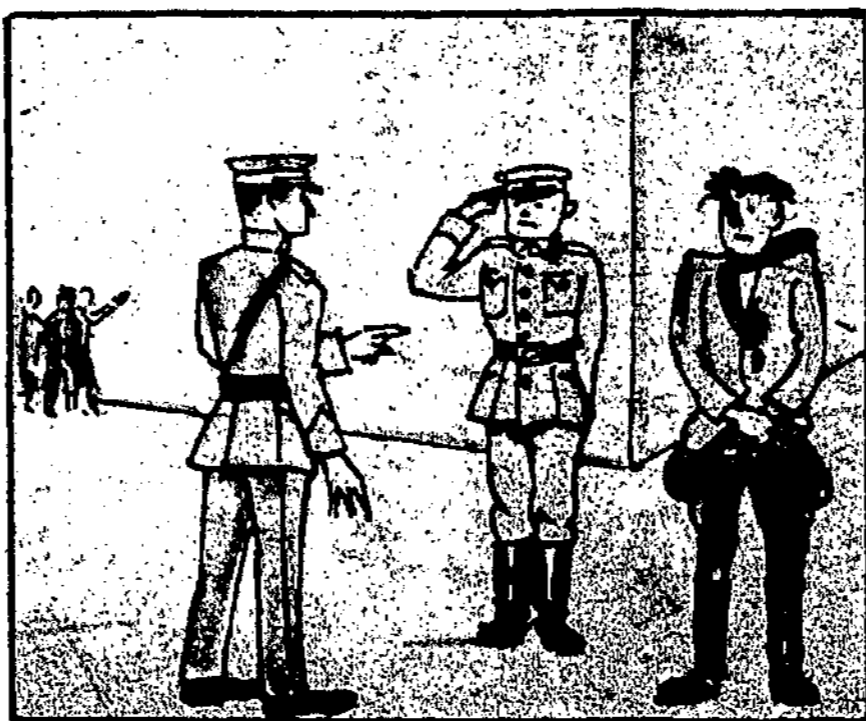
— Bet gi, mieloji poniute, kai aš būnu blaivas, tai šiam „sportui“ neturiu pakankamai drąsos.

Restorane.

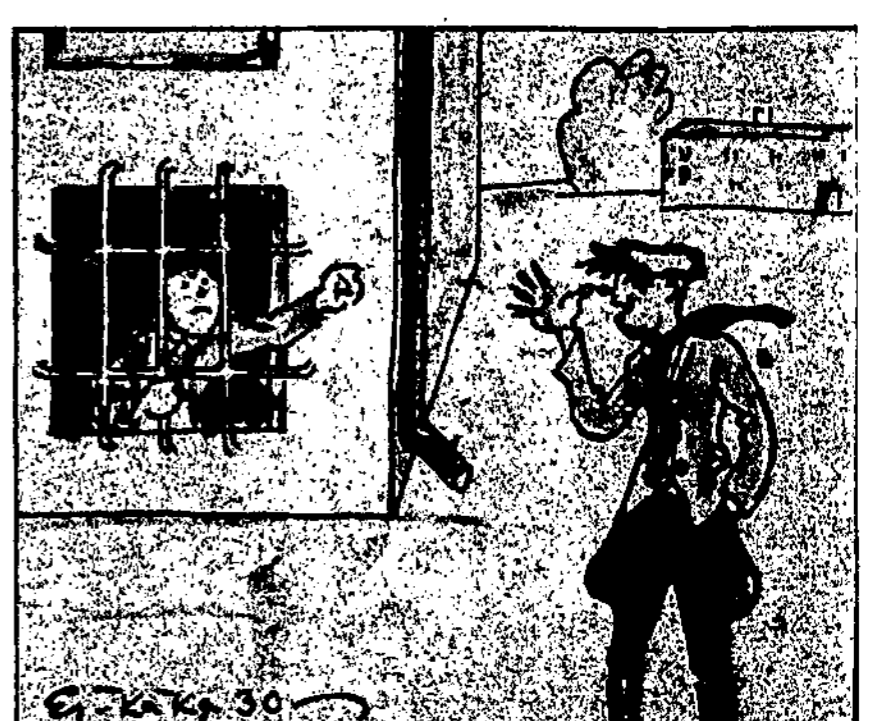
— Šeimininke, kiek kaštuoja bokalas alaus?

— Šešiasdešimt centų, jei tamsta gersi sėdėdamas prie stalo. O jei gersi stačiom prie bufeto, tai tik pusė lito.

— O kiek kaštuos, jei gersiu stovėdamas ant vienos kojos?

Tuoj atėjo būrio vadas, nuo kurio nabagams teko, nes juokų jisai nemėgsta — ir daboklės jiems „užvarė“.

— Še, tau „fundas“, brangus broli, „sėdinčiam“ parodė Petras, — pasilsėk už krotų, sveikas, — tai žinosi „fundą“ skanų.

Netaip suprato.

Skyrininkas (pamokoje naujokui) — Atsakyk į klausimą: kas tai yra karys?

Naujokas: — Karys tai yra Lietuvos kariuomenės savaitinis laikraštis, Tamsta skyrininke!

A1. Simanauskas.

Ant kurpalio.

Vincas: — Juozai, kodėl tavo batai toki dideli, tur būt, ne ant tavo kojos siūti?

Juozas: — Kvaily! Ant kojos niekas batų nesiuva, siuva tik ant kurpalio!

N. M. dži.

Galvosūkių 17 nr. sprendimas.*Kalakutas. Kala. Sala. Kutas. Autas.*

Gerai išsprendė šie asmenys: 1) A. Šelmytė (M); 2) v. p. J. Paliulis (2 p. p.); 3) j. p. J. Maskoliūnas (KTŠ); 4) virš. A. Šveistys (Av.); 5) ats. virš. J. Chrajauskas (Prcm.); 6) B. Rumša ir 7) P. Budreika (KKDD); 8) eil. Šalkauskas (gelžk.); 9) eil. M. Antaniškis (4 p. p.); 10) gr. J. Bliuvas (9 p. p.); 11) Br. Januškevičius (Š.).

Galvosūkis 19 nr.

(vert. 2 tšk.).

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Skaitmenimis pažymėtos raidės sudaro karišką žodį, labai svarbų dalyką kare. Žemiau padėti skaitmenys taip pat sudaro žodžius, kuriuos atspėjus lengva bus surasti pirmąjį žodį.

Pastaba: tie patys skaitmenys reiškia tas pačias raides.

7, 8, 1, 3, 9, — koks būna žmogus;
5, 3, 4, 2, 8, — ką kiekvienas žmogus turi;
5, 6, 2, 8, 9, — koks nori būti žmogus;
1, 8, 4, 3, — ko nereikia daryti.

*Vilutis.**Kaip kinai žvejoja.*

Pietų Kinijoje žuvis tai vienas svarbiausių gyventojų maisto dalykų. Todėl žvejyba yra ten nuo seniausių laikų plačiai išsiskleidusi. Ji naudojasi kartais labai gudriomis priemonėmis, kurios kitur yra visai nežinomos. Ypač įdomus yra žuvų gaudymas su paukščių kormoranų pagalba. Kormoranai — tai dideli paukščiai, gyvenantieji jūrų ir upių pakraščiais; labai gerai moką plaukioti ir nardyti. Minta jie žuvimis, yra labai ėdrūs ir todėl šiaip yra žuvininkystei kenksmingi. Bet kinai mokėjo iš tų kenksmingų paukščių padaryti savo geriausius padėjėjus.

Žuvų gaudymas su kormoranais atliekamas tokiu būdu: paprastai anksti rytą labai lengvučiame laivelyje, arba sielyje iš bambukų, išvažiuoja tik vienas žmogus ir paima kartu kelis, kartais net 10 su viršum kormoranų. Kormoranai tupi labai ramiai iš šonų. Atvažiuavęs į žuvų gaudymo vietą — žvejys tam tikru būdu sušvilpia, ir iki šiol visai ramūs kormoranai tuoj šoka į vandenį, nardo ir gauda žuvis. Sugavęs žuvį, kormoranas stipriai ją laiko savo snape ir plaukia prie laivelio. Čia žvejys padeda jam įlipti į laivelį, paima iš jo žuvį ir įmeta į savo krepšelį, o kormoranas šoka atgal į vandenį. Ir vis nuolat tai vienas, tai kitas kormoranas vis atneša žuvų, o žvejys tik jas ima ir meta krepšelin. Po poros valandų tokio nuolatinio darbo, žvejys vėl sušvilpia, bet jau kitaip, ir visi kormoranai grįžta į laivelį. Čia leidžiama jiems kiek pasilsėti. Paskui vėl turi šokti į vandenį ir toliau gaudyti žuvis, ir taip kartais per visą dieną. Atsitinka, kad kormoranas po vandeniu įsikabina į tokią didelę žuvį, kad pats vienas negali jos ištraukti. Tuomet kiti jam padeda ir 2—3 arba ir dar daugiau traukia tokią didelę žuvį prie laivelio. Kartais kai kurie kormoranai tinginiauja ir vietoj nardyti ir gaudyti žuvis — plaukioja sau prie laivelio. Tuomet žvejys bambukine lazda juos muša, kol ir jie pradeda darbuotis.

Tokio gaudymo metu patys kormoranai žuvų neėda, ne todėl, kad jie nenorėtų, anaiptol, jie yra labai ėdrūs, bet kad žvejys užriša jiems kaklą tokiu būdu, kad jie didesnių žuvų negali praryti. Jei ir pasitaiko praryti, tai tik kokią nors mažą, o ir tokią kartais žvejys išspaudžia iš paukščio pilvo ir paima į savo krepšį. Pasitaiko betgi taip gerai dresiruotų paukščių, kad jiems nereikia nė kaklo užrišti: jie patys geru noru, ką tik sugauna, viską šeimininkui atiduoda. Kuomet jau gaudymas pabaigtas, tuomet žvejys atriša jiems kaklus ir dar kartą paleidžia juos į vandenį. Tuomet kormoranai gauda žuvis patys sau ir prisisotina, kiek reikia. Kai kurie žvejai patys maitina savo kormoranus arba smulkiais žuvytėmis arba pupomis ir žirniais.

Kormoranų tarnyba, kaip iš to matome, yra sunki. Jie turi per kelis mėnesius labai daug dirbti, todėl neilgai ir gyvena. Po kokių penkerių metų tokio darbo kormoranas pradeda menkėti, nustoja savo plunksnų ir žūsta.

Kormoranų patelės sudeda po kelis kiaušinius, kuriuos paprastai išperi vištos. Išperėti mažiukai labai bijo šalčio,

todėl laikomi yra vatoje ir šiltoje vietoje. Kai jie išauga, prasideda jų mokymas. Juos pririša už kojos prie upės arba tvenkinio kranto. Paskui žvejys, paėmęs lazda — varo juos į tvenkinį ir tuo pat metu ypatingai švilpia. Tas švilpimas reiškia įsakymą „į vandenį“! Kormoranams vandenin metama žuvų — ir tokiu būdu jie išmoksta ir pripranta jas gaudyti. Po kiek laiko žvejys virvės pagalba ištraukia juos į krantą ir tuomet švilpia kitokiu būdu, norėdamas juos pripratinti prie signalo „į krantą“. Po mėnesio tokio mokslo dar apie 1 mėnesį panašus mokslas einama jau iš laivelio ir jau po to — kormorano lavinimas yra baigtas, ir jie turi pradėti dirbti. Jei kuris nors mažiau gabus kormoranas neišmoko per tą laiką savo amato, tai liūdnai baigia savo karjerą ant šeimininko stalo.

Gerai išdresiruotas patinėlis kormoranas kainuoja 6—7 dolerius. Patelės, kaip žymiai silpnesnės, yra daug pigesnės.

*M.***Jubil. Vytauto Did. metams****„Švyturio“ B-vė išleido J. P. Kraševskio KARALIŲ MOTINA**

Istorijos romanas. Du tomai. Kaina po 3 lt. tom. Leidimas atitinka laiką, nes romane vaizduojamas Vytautas Didysis ir jo sumanymai. Lietuvių kalbon tiek gyvai išverstas, kad skaltosi tokiu pat įdomumu, kaip ir nuotykių romanas.

Reikalaukite pas visus knygų pardavėjus arba pas leidėją: „Švyturio“ B-vė, Kaunas, Kęstučio g.36. Tel 232

Visų dėmesiui!!!**Bendrovė „Nėktaras“**

turi Antanavoj savo bravorą ir gamina įvairių rūšių alų.

Bendrovė yra įsteigusi visų apskričių centruose savo sandėlius.

Kas jau kartą mūsų alų mėgino, tai pripažino, kad jis yra geriausias ir skaniausias.

Todėl reikalaukite visur tik

„Nėktaro“ alaus.

Kauno urmo sandėlis Lukšio g-vė 62-b. Tel. 451.

Jei nori būti „Rūtelė“

skaisti ir graži, tai

vartok tik muilą „Florance“, Kaunas

Siais Vytauto Didžiojo metais

visose pradžios mokyklose vaikus moko tik iš tautiškų elementorių:

M. VASILIAUSKO RŪTELĖS

arba

GERUČIO ŽIBUTĖS

Elementoriai gausiai iliustruoti.
Žibutės kaina 1,30 lt. Rūtelės 1,50 lt.

„Dirvos“ b-vės knygynai**Kaunas**

Laisvės alėja 80
Tel. 180

Marijampolė

Basanavičiaus aikštė 14
Tel. 14

Dar galima išsirašyti „Karys“**nuo pat 1 nr.**

Saugi vieta indėliams. Taupymo dėžutės. Visos bankinės operac.

Lietuvos Koperacijos Bankas
Kaunas, Laisvės alėja 62.
(Savi namai) Tel. 104, 746, 922.

Geriausiai aprūpinsi save ir vaikus, pasidėdamas pinigus

ŪKIO BANKE
Turta 15 milijonų litų. Moka aukštus nušimčius. Ūkio Banką rasi kiekviename apskr. mieste.

Vartokite tik geriausią kremą avalinei, dirbtą su terpetinu, „Gutalin“.

DEŠIMT ĮSAKYMŲ rūkytojams ir rūkytojoms

- 1) Gerbk savo tautinę pramonę ir rūkyk tik lietuviškus tabako dirbinius.
- 2) Neludyk melagingai, kad svetimųjų gaminiai yra geresni už savuosius.
- 3) Nedaryk sau žalos ir nepaleisk dūmais savo valiutos į užsienius.
- 4) Neskriausk artimo savo iš kurio atimsi darbą, rūkydamas svetimus dirbinius.
- 5) Netarnauk svetimiems stabams, bet būk ištikimas savajai pramonei.
- 6) Negeisk svetimų šalių tabako dirbinių.
- 7) Moterie! Jei esi savo vyro bičiulė, gerbk ir rūkyk tik jo mėgiamų popirosų marke.
- 8) Norėdamas, kad tavo darbas būtų produktingas, rūkyk geros kokybės popirosus.
- 9) Jei tu susijaudinęs, nerimauji, atsimink savo ištikimą draugą popirosą.
- 10) Nesiduok apgadinėjamas melagingais tvirtinimais, esą dabar popirosai pablogėję, bet tikriausia tiesa, kad fabrikantas, tikrai stabilizavęs kainas, galės pagerinti savo dirbinių kokybę.

120.000 litų

galima išlošti (dvigubu bilietu) Raudonojo Kryžiaus XVII loterijoje, kuri prasidės

1930 V. D. m. birželio 6 d.

Neatidėliodami įsigykite bilietus.

Bilietai parduodami: Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Loterijos Valdyboje Kaune, Laisvės alėja 35, bankuose, pašto įstaigose Kaune ir provincijoje ir pas agentus.

I-mos klasės bilietų kaina:

1/1 — Lt. 10, —, 1/2 — Lt. 5, —, 1/4 — Lt. 2,50.

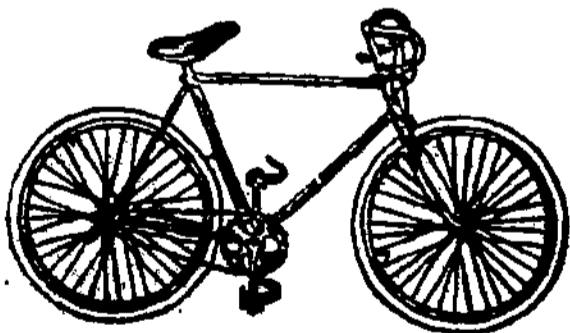

Nepirkite užsienio tepalo, bet vartokite tik Lietuvos išdirbimo, nes jis yra geras ir nebrangus. Visur reikalaukite tepalo

„Kavalier“

Jis ne tik odą minkština, bet ir blizgina ją.

25 lt. mėnesiui

25 lt. mėnesiui

Palaikykite Lietuvos pramonę ir prekybą!

D V I R A Č I A I

Išsimokėtina iki metų, neskaitant rankpinigių. Siūlome Lietuvoje gamintų „AMEIT“ ir kitų firmų. Dviračius duodame tik patikrintus ir prižiūrėtus mūsų keliams. Garantiija 3 met.

G. Macys ir M. Mikėkevičius

Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 61, tel. 20-90.

I. Paškauskas, siuvėjas

Mickėkevičiaus g-vė 26. Telef. 22-13

Buv. Laisvės alėja 36 nr.

Priimu užsakymus kariškiem ir civiliem rūbom. Darbas atliekamas pagal paskutinę madą. Kainos prielamos Duodam

Pirkite tik vietinius dirbinius!

Brolių Nurokų garinis odų fabrikas Šiauliuose
Įsteigtas 1900 metais

gamina geriausias padų ir vidpadžių odas, juchtas, blanko odą, chroma, ševretą ir kit. rūš.

Palaikykite tik Lietuvos pramonę!

Stipriausias ir puikiausias

alus **Double**

„I. B. Volfas-Engelman“

Akc. B-vės.

Reikalaukit visur!